

**MINISTERSTWO
ROZWOJU REGIONALNEGO**

Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Projekt przyjęty przez Radę Ministrów dnia 31 maja 2006 r.

Warszawa, 31 maja 2006

Spis treści

Spis treści	2
Wprowadzenie.....	3
1. Sytuacja administracji publicznej wdrażającej fundusze strukturalne w Polsce.....	3
1.1. Diagnoza sytuacji	3
1.2. Analiza SWOT	9
2. Cele Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013 i strategia ich realizacji..	10
2.1. Cel główny programu	10
2.2. Cele szczegółowe i strategia ich realizacji	11
3. Zarys priorytetów i działań Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013....	12
3.1. Priorytet 1: Sprawna realizacja Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia	12
3.2. Priorytet 2: Komunikacja i promocja	14
4. Komplementarność operacji z komponentami pomocy technicznej w Programach Operacyjnych	17
4.1. Podział zadań z zakresu pomocy technicznej	18
5. Szacunkowy plan finansowy w podziale na priorytety operacyjne	20
6. System realizacji programu	23
6.1. Zarządzanie i wdrażanie Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.	23
6.2. Monitorowanie	27
6.3. Ocena.....	28
6.4. Promocja.....	29
7. Załączniki do Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013	30
7.1. Indykatorywna lista dużych projektów.....	30
7.2. Indykatorywna lista programów pomocy publicznej	30
7.3. Ocena ex-ante	30
7.4. Ocena przewidywanego wpływu programu na środowisko.....	30
7.5. Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych.....	30
8. Załączniki krajowe do Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013	33
8.1. Wytyczne do programowania i realizacji komponentów pomocy technicznej.....	33
8.2. Szacunkowa tabela możliwości zapewnienia współfinansowania.....	35
8.3. Plan inwestycyjny	35
8.4. Działania realizowane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013	35
8.5. Kryteria wyboru projektów	44
8.6. Spis skrótów używanych w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013	45
8.7. Słownik pojęć.....	46
8.8. Szacunkowa tabela finansowa dla Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 wg priorytetów i działań (zobowiązania).....	51
8.9. Wskaźniki monitorowania dla Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013	52

Wprowadzenie

W latach 2007-2013 po raz pierwszy polska administracja stanie przed wyzwaniem wdrażania instrumentów strukturalnych w pełnym okresie programowania. Dlatego istotne jest, aby instytucje odpowiedzialne za wdrażanie instrumentów strukturalnych wyposażać w narzędzia gwarantujące skuteczne wdrażanie instrumentów strukturalnych.

POPT 2007-2013 gwarantuje środki finansowe na obsługę procesu realizacji (NSRO), zapewnia ciągłość programowania interwencji strukturalnych oraz promocję i informację na temat NSRO.

W poniższym dokumencie zawarty jest dokładny opis działań, które będą realizowane w ramach poszczególnych priorytetów.

W POPT 2007-2013 przedstawione zostały wszystkie informacje dotyczące systemu zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i promocji. Jest to również podstawowe źródło informacji dla beneficjentów programu na temat kategorii i kryteriów wyboru projektów, zakresu interwencji, odbiorców pomocy, kosztów kwalifikowalnych oraz wskaźników monitoringowych. W Programie zawarte są również tablice przedstawiające podział środków finansowych dla poszczególnych priorytetów i działań w kolejnych latach wdrażania Programu.

1. Sytuacja administracji publicznej wdrażającej fundusze strukturalne w Polsce

1.1. Diagnoza sytuacji

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej nastąpiło w trakcie okresu programowania, który przypadał na lata 2000-2006. Sytuacja wymusza relatywnie szybką absorpcję pomocy strukturalnej. Mogło to rodzić obawy dotyczące skuteczności i jakości wdrażania pomocy. Dodatkowo, sposób wdrażania pomocy strukturalnej był dla administracji – poza pewnymi wyjątkami – swoistym *novum*. Wyjątek stanowiły jednostki administracji zarówno centralnej, jak i samorządowej, które posiadały doświadczenie w zarządzaniu pomocą przedakcesyjną, wdrażaną jednak na odmiennych zasadach.

1.1.1. Zarządzanie i wdrażanie pomocy strukturalnej

Po akcesji Polski do Unii Europejskiej rozpoczęło się, w ramach realizacji PWW, wdrażanie programów operacyjnych oraz Inicjatyw Wspólnotowych. W ramach każdego z programów operacyjnych realizowany jest priorytet *pomoc techniczna*. Mają one na celu wsparcie procesu wdrażania, monitoringu, ewaluacji i kontroli właściwego programu. W ramach pomocy technicznej realizowane są także działania informacyjne i promocyjne.

W celu uzupełnienia interwencji priorytetów pomocy technicznej w poszczególnych programach operacyjnych opracowano komplementarny względem nich POPT 2004-2006 o horyzontalnym charakterze. Jego nadrzędnym celem jest zapewnienie prawidłowego i efektywnego wykorzystania pomocy dostępnej w ramach PWW, natomiast głównym odbiorcą Programu jest administracja publiczna.

Rozpoczęcie wdrażania funduszy strukturalnych było dla administracji publicznej nowym doświadczeniem. Dlatego też konieczne okazały się działania zmierzające do jak najlepszego przygotowania pracowników administracji do wykorzystania pomocy w ramach funduszy.

Po akcesji Polski do UE szkolenia i działania edukacyjne są wciąż realizowane. Część z nich jest współfinansowana ze środków unijnych. W ramach poszczególnych programów

operacyjnych realizowane są działania szkoleniowo-edukacyjne mające na celu podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji pracowników zajmujących się wdrażaniem funduszy strukturalnych. Wśród projektów realizowanych w ramach POPT 2004-2006 znajdują się nie tylko projekty szkoleniowe, mające poprawić poziom kwalifikacji pracowników, ale też projekty zwiększające poziom i jakość wyposażenia technicznego, jak również projekty, w ramach których tworzone i doskonalone są systemy kontroli i koordynacji systemu wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce.

W okresie 2004 – 2005 wzrosła liczba osób zaangażowanych w proces obsługi wdrażania funduszy strukturalnych w ramach poszczególnych programów operacyjnych, przewyższając zakładany poziom zatrudnienia¹, wynoszący 3373 osoby, w tym odpowiednio:

- 1370 osób w instytucjach zarządzających, pośredniczących i pozostałych instytucjach centralnych,
- 2003 w instytucjach wdrażających.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 powyższe instytucje deklarują osiągnięte zatrudnienie na poziomie 4390 osób, w tym odpowiednio:

- 1299 osób w instytucjach zarządzających, pośredniczących i pozostałych instytucjach centralnych,
- 3091 osób w instytucjach wdrażających.

Powyższe dane, oprócz stanu, ilustrują również kierunki zmian, które w sposób ciągły zachodzą w strukturze zatrudnienia na poszczególnych szczeblach realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty w pierwszych dwóch latach wdrażania programów operacyjnych.

Zakres wspomnianych działań prowadzonych w ramach pomocy technicznej obejmuje w szerokim zakresie nie tylko działalność administracji szczebla centralnego, lecz także administracji samorządowej. Szkolenia, działania promocyjne oraz informacyjne są kierowane do szerokiego kręgu odbiorców związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych. Organizowane są cykle spotkań, podczas których istnieje możliwość wymiany informacji, doświadczeń, i promocji najlepszych praktyk oraz sposobność konsultacji w trybie roboczym. Skutkuje to lepszą współpracą pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w proces wdrażania funduszy strukturalnych.

Ponadto w ramach projektów finansowanych ze środków pomocy technicznej, realizowane są zakupy wyposażenia oraz sprzętu komputerowego. Działania te mają poprawić zdolność jednostek administracji w zakresie techniczno-organizacyjnym. Dotychczasowy poziom komputeryzacji jest niezadowolający. Dlatego też działania związane z zapewnieniem odpowiedniego zaplecza technicznego powinny być kontynuowane.

Niezależnie od działań z zakresu budowania zdolności administracyjnej, ze środków pomocy technicznej finansowane są działania mające na celu informowanie społeczeństwa o możliwościach skorzystania ze środków strukturalnych oraz promocję funduszy strukturalnych w Polsce. Niemniej jednak, to właśnie budowa odpowiedniego potencjału administracyjnego jest jednym z podstawowych warunków efektywnego wykorzystania środków w ramach polityki spójności UE, której najważniejszymi instrumentami realizacyjnymi są fundusze strukturalne i FS. Spełnienie powyższego warunku jest niezbędne dla zarządzania środkami finansowymi w zgodzie z obowiązującymi regulacjami wspólnotowymi.

¹ Zgodnie z zapisami Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004–2006.

W okresie programowym dla lat 2004-2006 fundusze dostępne dla Polski sięgają 12,85 mld Euro, z czego ok. 8,275 pochodzi z funduszy strukturalnych, 4,22 mld z Funduszu Spójności, natomiast pozostałe 355 mln Euro przeznaczonych zostało na realizację dwóch Inicjatyw Wspólnotowych: współpracy przygranicznej (INTERREG) oraz promowania równości szans (EQUAL). Środki te mają być wydatkowane i certyfikowane w latach 2004-2008, co oznacza konieczność wydatkowania i certyfikację średnio ok. 2,57 mln Euro rocznie.

Na potrzeby zarządzania i wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce utworzono rozbudowany system instytucjonalny. Za koordynację wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce w ramach PWW 2004-2006 odpowiedzialna jest IZ PWW. W poszczególnych programach za zarządzanie odpowiedzialne są instytucje zarządzające programami operacyjnymi. W przypadku części programów operacyjnych niektóre zadania związane z zarządzaniem delegowane są do instytucji pośredniczących. Za zarządzanie finansowe odpowiedzialna jest IP

Ponadto, w systemie zarządzania biorą udział następujące instytucje: JMK (po jednej dla każdego z funduszy strukturalnych), UKS, KJO, CZ, IP jako operator systemu informatycznego monitoringu i kontroli SIMIK oraz, w zależności od struktury danego programu operacyjnego Instytucje Pośredniczące i Wdrażające.

W nowej perspektywie finansowej na lata 2007-2013, Polska ma szansę pozyskać ze środków funduszy strukturalnych i FS ok. 59,6 mld Euro, co oznacza średnie roczne wydatkowanie i certyfikację w latach 2007-2015 ok. 6,63 mld Euro. Oznacza to roczną kwotę ponad dwa i pół razy większą niż w obecnym okresie. Wydatkowanie i certyfikacja tak dużych sum w ograniczonym czasie oznaczać będzie bardzo duże obciążenie administracji i wymagać będzie wysokiej zdolności administracyjnej i sprawnego działania wszystkich instytucji zaangażowanych w proces realizacji NSRO

Dodatkowym czynnikiem utrudniającym jest zmiana ram prawnych działania funduszy strukturalnych oraz FS stwarzająca, obok konieczności reorganizacji systemu instytucjonalnego administracji, potrzebę ponownego przeszkolenia personelu dotychczas obsługującego proces realizacji PWW 2004-2006, równoległe ze szkoleniem pracowników nowych, zatrudnianych na potrzeby NSRO 2007-2013.

Zmiany otoczenia prawnego pozwoliły jednak na odejście od pewnych stosowanych dotychczas rozwiązań. Jedną z cech projektowanego systemu realizacji NSRO jest znaczne jego uproszczenie względem systemu stosowanego w latach 2004-2006, pozwalające na sprawniejsze i efektywniejsze zarządzanie i absorpcję pomocy strukturalnej. Niemniej jednak proces absorpcji środków pomocowych jest procesem kosztownym, będącym dużym obciążeniem dla administracji państwa członkowskiego. Dlatego też, niewielka część środków funduszy strukturalnych może być przeznaczona na sfinansowanie tego procesu.

Zadaniem pomocy technicznej jest zatem wsparcie systemu realizacji NSRO. W tym celu, w każdym programie operacyjnym znajduje się komponent pomocy technicznej, w ramach którego finansowane będą koszty związane z zarządzaniem i wdrażaniem danego programu. W ramach programu horyzontalnego przewidziane jest wsparcie dla instytucji odpowiedzialnych za horyzontalne zadania nie przypisane do poszczególnych programów operacyjnych, które nie mogą korzystać z pomocy technicznej zawartej w programach operacyjnych.

Dla potrzeb realizacji PWW 2004-2006 powstał POPT 2004-2006, w całości zorientowany na wsparcie procesu wdrażania PWW. Jest to program niewielki i nieskomplikowany, o charakterze horyzontalnym, którego głównym celem jest finansowanie potrzeb instytucji zaangażowanych w proces realizacji PWW 2004-2006. System zarządzania POPT 2004-2006

został maksymalnie uproszczony i ogranicza się do IZ POPT współpracującej bezpośrednio z Beneficjentami Programu. Ze względu na rozmiar programu oraz niewielką liczbę beneficjentów, w schemacie tym nie przewidziano żadnych dodatkowych podmiotów, takich jak instytucja pośrednicząca lub wdrażająca. IZ POPT bezpośrednio od beneficjentów przyjmuje wnioski o dofinansowanie, sprawozdania z realizacji projektów oraz, wnioski o płatność. Beneficjentami Programu są IZ PWW, JMK, IP, KJO, CZ oraz IZ POPT. Dzięki prostemu systemowi wdrażania, ograniczonemu zakresowi interwencji oraz niewielkiej liczbie beneficjentów czas wykonania poszczególnych procedur jest znacznie krótszy niż w innych programach operacyjnych. Taki system wdrażania sprawdził się w ciągu pierwszych lat realizacji POPT 2004-2006, wykazując dużą sprawność i efektywność działania oraz wystarczającą elastyczność reagowania na zachodzące zmiany w otoczeniu prawno-instytucjonalnym.

Kolejnym warunkiem skutecznego zarządzania i wdrażania funduszy jest zagwarantowanie wysoko wykwalifikowanej kadry oraz nowoczesna polityka personalna. W okresie wdrażania funduszy w latach 2004-2006 proces zarządzania kadrami jest jednym z krytycznych elementów systemu.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń we wdrażaniu funduszy strukturalnych można zdefiniować następujące problemy związane z zarządzaniem personelem:

- wysoka rotacja pracowników na stanowiskach niższego i średniego szczebla,
- brak długofalowych strategii zarządzania personelem,
- brak doświadczenia we wdrażaniu funduszy strukturalnych wśród nowozatrudnianych pracowników oraz relatywnie małe doświadczenie zawodowe pracowników,
- wysoka wartość wiedzy i doświadczenia osób wdrażających fundusze strukturalne (w szczególności w instytucjach wdrażających działania skierowane do przedsiębiorców) na rynku pracy.

Powyższe problemy spowodowały, że potencjał osób zajmujących się wdrażaniem i zarządzaniem funduszy strukturalnych nie został dotychczas w pełni wykorzystany.

Największym problemem większości instytucji zajmujących się instrumentami strukturalnymi jest duża rotacja pracowników. Na stanowiskach niższego i średniego szczebla zatrudniani są pracownicy z niewielkim doświadczeniem zawodowym. Problem ten wynika z niskiej atrakcyjności pracy w administracji publicznej dla wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Jego rozwiązaniu służyć ma wprowadzenie nowoczesnego systemu zarządzania kapitałem ludzkim, w tym odpowiednich programów szkoleniowych oraz wzrost wynagrodzeń w administracji odpowiedzialnej za zarządzania i wdrażanie instrumentów strukturalnych. Dzięki temu już w perspektywie programowania w latach 2004-2006 udało się zmniejszyć rotację pracowników oraz zwiększyć efektywność i skuteczność ich pracy. Problem wymaga jednak kontynuowania podjętych już działań.

Dzięki wsparciu finansowemu udzielonemu w ramach POPT 2004-2006 administracji odpowiedzialnej za wdrażanie instrumentów strukturalnych możliwy jest udział pracowników administracji w specjalistycznych szkoleniach i kursach. Możliwość rozwoju zawodowego pracowników jest jednym z elementów zwiększającym atrakcyjność pracy w instytucjach publicznych. Ponadto, prowadzone w bieżącym okresie działania szkoleniowe i edukacyjne będą dodatkowym atutem pracowników, odpowiedzialnych za uruchomienie procesu wdrażania i zarządzania instrumentów finansowych UE w latach 2007-2013 na równi z doświadczeniem i wiedzą zdobytymi podczas wdrażania funduszy strukturalnych w latach 2004-2006.

Zmiana polityki personalnej wpłynęła już częściowo pozytywnie również na proces realizacji programów operacyjnych, jak również wdrażanych przez administrację publiczną projektów finansowanych z funduszy strukturalnych.

Istotną kwestią jest również ciągły brak profesjonalnych strategii zarządzania personelem, w skład których wchodzi strategia motywacyjna, spójna strategia szkoleniowa, strategia awansu pracowników. Brak nowoczesnych systemów zarządzania kapitałem ludzkim, jest jedną z przyczyn trudności pojawiających się w latach 2004-2006. Wypracowanie nowoczesnych i kompletnych strategii zarządzania zasobami ludzkimi pozwoli zmniejszyć zagrożenia i problemy, o których wcześniej wspomniano.

Kolejnym czynnikiem wpływającym negatywnie na skuteczność wdrażania funduszy strukturalnych w bieżącym okresie jest brak bazy ekspertów i trenerów – specjalistów w zakresie funduszy strukturalnych. Akredytowani trenerzy, rekrutujący się spośród najbardziej doświadczonych pracowników zajmujących się wdrażaniem instrumentów strukturalnych, powinni przekazywać swoje doświadczenie i wiedzę nowym pracownikom. Posiadanie w ramach systemu wdrażania PWW 2004-2006 grupy własnych trenerów mogłoby ułatwić wdrażanie nowych pracowników oraz przekazywanie specjalistycznej wiedzy dotyczącej nie tylko wdrażania i zarządzania funduszami strukturalnymi, ale także innych umiejętności np. zarządzania projektem, czy umiejętności „miękkich” np. współpraca w grupie. W ten sposób możliwe byłoby szybkie reagowanie na zmiany personalne oraz skrócenie czasu wdrażania nowozatrudnionych osób. W każdej jednostce zajmującej się zarządzaniem i wdrażaniem funduszy strukturalnych powinny być co najmniej dwie osoby, które ukończyłyby specjalistyczne kursy dla trenerów.

Dodatkowym narzędziem wspomagającym system zarządzania instrumentami strukturalnymi jest system informatyczny monitoringu i kontroli. Jest to element wymagany przez KE mający docelowo służyć wymianie informacji, przekazywaniu danych – zwłaszcza finansowych – do KE oraz przekazywaniu płatności na rzecz państwa członkowskiego.

Zakresem działania systemu informatycznego utworzonego na potrzeby wdrażania instrumentów strukturalnych w Polsce, oprócz funkcji wymienionych powyżej, objęta jest również kompleksowa obsługa wszystkich projektów realizowanych z udziałem instrumentów strukturalnych. Budowa systemu informatycznego służącego obsłudze instrumentów strukturalnych jest jednym z najważniejszych elementów całego procesu realizacji PWW 2004-2006, dlatego też jednym z priorytetów POPT 2004-2006 jest całościowe wsparcie budowy, rozwoju i utrzymania systemu, oraz związane z tym zakupy sprzętu, szkolenia użytkowników oraz ciągły rozwój sieci SIMIK-NET. System obejmuje swoim zasięgiem cały kraj i gromadzi bardzo szczegółowe dane, jak np. informacje dotyczące poszczególnych faktur w ramach projektów współfinansowanych ze środków UE. W połowie okresu programowania funduszy strukturalnych na lata 2004-2006 system SIMIK nie osiągnął swojej docelowej funkcjonalności, co nastąpi dopiero po dostosowaniu tego systemu do wymagań IZ, jego uproszczeniu oraz wprowadzeniu tzw. danych historycznych. Dlatego istotne dla wdrażania instrumentów strukturalnych w latach 2007-2013 jest to, by system informatyczny monitoringu i kontroli uzyskał swą pełną funkcjonalność od początku wdrażania instrumentów strukturalnych.

1.1.2. Informacja i promocja

Celem działań informacyjnych i promocyjnych jest stworzenie skutecznego systemu wymiany informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu wdrażania funduszy oraz zapewnienie akceptacji społecznej dla tego procesu poprzez informowanie opinii publicznej o roli, jaką w realizacji ważnych celów społecznych odgrywają środki z budżetu UE.

Ponadto działania promocyjne i informacyjne mają za zadanie dostarczenie kompleksowych informacji o instrumentach strukturalnych oraz zagwarantowanie beneficjentom wsparcie i doradztwo w zakresie przygotowywania wniosków i procedur aplikacyjnych, a także zwiększenie potencjału administracyjnego na rzecz sprawnego zarządzania funduszami strukturalnymi i FS.

W okresie programowania w 2004-2006 dla skutecznej realizacji polityki informacyjnej i promocyjnej przygotowano Zintegrowaną Strategię Działań Promocyjnych i Szkoleniowych IZ PWW na lata 2004-2006. Dokument, którego powstanie było poprzedzone konsultacjami z poszczególnymi instytucjami zarządzającymi i pośredniczącymi, został zatwierdzony i przyjęty przez Międzyresortowy Zespół ds. wykorzystania instrumentów strukturalnych UE.

W nowym okresie programowania zastosowane zostaną najbardziej skuteczne działania wdrażane w latach 2004-2006. Jednym z głównych narzędzi wykorzystywanym do celów informowania o funduszach strukturalnych będzie Internet, gdzie można znaleźć interesujące witryny poświęcone zarówno teoretycznym, jak i praktycznym aspektom wykorzystywania środków unijnych. Opracowany dla potrzeb PWW 2004-2006 portal www.fundusze-strukturalne.gov.pl jest bogatym źródłem wiedzy i bieżących informacji na temat realizacji PWW 2004-2006. Portal cieszy się dużą popularnością wśród internautów.

W proces rozpowszechniania informacji na temat funduszy strukturalnych zaangażowani będą partnerzy społeczni i gospodarczy oraz inne instytucje publiczne realizujące zadania w zakresie integracji europejskiej. W ramach POPT 2004-2006 organizowano m.in. konkursy dotacji dla organizacji pozarządowych, mediów oraz wspólne projekty z innymi instytucjami. Te najbardziej sprawdzone działania będą kontynuowane w kolejnej perspektywie finansowej.

W latach 2007-2013 planowane jest zwiększenie koordynacji działań promocyjnych i szkoleniowych. Dotychczas za koordynację tych działań odpowiedzialna jest Grupa Sterująca ds. Szkoleń i Promocji złożona m.in. z przedstawicieli IZ PWW oraz innych instytucji zarządzających i pośredniczących. W czasie wdrażania instrumentów strukturalnych w latach 2007-2013 rola grupy koordynującej zostanie wzmocniona. Dzięki temu powstanie spójna, wspólna dla wszystkich programów operacyjnych, strategia promocyjna. Strategia obejmie np. wspólną wizualizację czy kampanie promocyjne. Celem strategii będzie silniejsze scentralizowanie działań promocyjnych i informacyjnych oraz wyposażenie jednostki odpowiedzialnej za informację i promocję NSRO w narzędzia umożliwiające skuteczniejszą koordynację tych działań. Należy skupić się na promowaniu funduszy strukturalnych i efektów ich wykorzystywania jako całości i wprowadzić spójną politykę informacyjną obejmującą NSRO oraz wszystkie programy operacyjne.

Działania promocyjne i informacyjne w ramach poszczególnych programów operacyjnych nie powinny obejmować zadań o charakterze wizerunkowym a jedynie te, które docierają z informacjami praktycznymi dla beneficjentów danego programu.

1.1.3. Stan wyposażenia technicznego

Jednym z istotniejszych aspektów prawidłowej działalności systemu zarządzania funduszami unijnymi jest stworzenie właściwego zaplecza technicznego umożliwiającego szybszą i skuteczniejszą pracę. W roku 2004 około 52% stanowisk pracy w instytucjach odpowiedzialnych za zarządzanie funduszami strukturalnymi wyposażonych było w zestawy komputerowe² nie starsze niż trzy lata. Kontynuowany jest zakup sprzętu komputerowego i pozostałych składników wyposażenia technicznego w ramach środków PHARE, oraz ze

² Zgodnie z zapisami POPT 2004-2006

środków funduszy strukturalnych. Dzięki wdrażaniu komponentów pomocy technicznej w poszczególnych programach operacyjnych, oraz POPT 2004-2006 możliwa była znaczna poprawa wyposażenia technicznego instytucjach biorących udział w realizacji PWW 2004-2006. W ramach projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych zakupiony został sprzęt informatyczny oraz specjalistyczne oprogramowanie i wyposażenie. Tym samym, w I kwartale roku 2006 już około 84% stanowisk pracy w instytucjach odpowiedzialnych za zarządzanie funduszami strukturalnymi wyposażonych było w zestawy komputerowe³ nie starsze niż trzy lata. Jednakże ze względu na szybką amortyzację sprzętu komputerowego oraz znaczne poszerzenie zakresu zadań realizowanych w ramach NSRO 2007-2013, stan ten w nie jest wystarczający do sprawnej realizacji NSRO.

1.2. Analiza SWOT

1.2.1. Mocne strony

- Ograniczona liczba beneficjentów pozwalająca sprawniej ocenić potrzeby i elastycznie reagować w sytuacjach problemowych,
- Możliwość wykorzystania doświadczeń nabytych podczas wdrażania funduszy strukturalnych w ramach programów na lata 2004-2006 oraz doświadczeń z przygotowań poprzednich programów operacyjnych,
- Podnoszenie jakości usług publicznych,
- Łatwy dostęp do wyspecjalizowanych instytucji szkoleniowych i edukacyjnych umożliwiający korzystanie z kierunkowych szkoleń, kursów i studiów podyplomowych,
- Możliwość wykorzystania potencjału informatycznego wygenerowanego w pierwszym okresie finansowania,
- Doświadczenie, wiedza i kompetencje pracowników administracji publicznej zdobyte w dotychczasowym wdrażaniu funduszy strukturalnych w Polsce,
- Doświadczenie we wdrażaniu funduszy w innych państwach członkowskich UE zdobyte w czasie zagranicznych szkoleń, spotkań, konferencji itp.,
- Skuteczne wykorzystanie dostępnych środków finansowych w celu realizacji projektów wspomagających wdrażanie i zarządzanie funduszami strukturalnymi.

1.2.2. Słabe strony

- Rotacja kadr zajmujących się funduszami strukturalnymi i związana z tym konieczność ciągłego wdrażania i podwyższania kwalifikacji nowozatrudnionych pracowników,
- Niska atrakcyjność pracy w administracji dla doświadczonych i wykwalifikowanych specjalistów,
- Mała elastyczność w prowadzeniu polityki personalnej w administracji publicznej,
- Niska innowacyjność administracji publicznej we wprowadzaniu zmian w zarządzaniu oraz zmian organizacyjnych,
- Wysoki poziom komplikacji procedur oraz zasad wdrażania i zarządzania funduszami strukturalnymi,
- Relatywnie niski stopień koordynacji działań o podobnym charakterze na poziomie zespołów wdrażających poszczególne elementy pomocy technicznej w poszczególnych instytucjach zarządzających,
- Niewystarczające wykorzystanie możliwości zmian technicznych: zakupu sprzętu, stworzenia specjalistycznych narzędzi informatycznych,
- Opóźnienie wdrożenia systemu informatycznego monitoringu i kontroli powodujące wykorzystywanie mało wydajnych rozwiązań informatycznych,

³ Dane uzyskane w wyniku przeprowadzenia przez IZ POPT w marcu 2006 r. ankiety pośród instytucji zarządzających i pozostałych instytucji centralnych.

- Duże uszczegółowienie regulacji prawnych powodujące małą elastyczność rozwiązań, których celem jest skuteczne wdrażanie i zarządzanie funduszami strukturalnymi,

1.2.3. Potencjalne szanse

- Możliwość wykorzystania doświadczeń pracowników zaangażowanych w proces wdrażania programów operacyjnych w latach 2004-2006,
- Wzrost wiedzy i świadomości społecznej na temat funduszy strukturalnych ułatwiający działania informacyjne i promujące fundusze umożliwiające dostęp do nowych grup społecznych,
- Lepsza wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy pracownikami wszystkich departamentów odpowiedzialnych za wdrażanie pomocy technicznej w poszczególnych programach operacyjnych,
- Możliwość wykorzystania doświadczeń ekspertów zagranicznych np. zatrudnionych w ramach projektów twinningowych,
- Stworzenie kodeksu dobrych praktyk – najskuteczniejszych i najbardziej efektywnych rozwiązań dotychczas stosowanych,
- Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi,
- Profesjonalizacja instytucji szkoleniowych i edukacyjnych – przygotowanie programów edukacyjnych lepiej odpowiadających na potrzeby szkoleniowe pracowników instytucji zarządzających i wdrażających fundusze strukturalne,
- Wykorzystanie potencjału technicznego i organizacyjnego na poziomie wszystkich instytucji wdrażających i zarządzających do działań promocyjnych i informacyjnych,
- Pełne wdrożenie systemu informatycznego monitoringu i kontroli usprawni system monitoringu, ewidencji i kontroli wydatków.

1.2.4. Potencjalne zagrożenia

- Wysoka atrakcyjność osób zajmujących się funduszami strukturalnymi na rynku pracy – przechodzenie pracowników zajmujących się wdrażaniem funduszy strukturalnych do lepiej opłacanej pracy w firmach komercyjnych lub organizacjach pozarządowych,
- Realizacja podobnych lub wykluczających się działań (szczególnie w zakresie promocji i informacji) przez różne podmioty zajmujące się pomocą techniczną w poszczególnych instytucjach wdrażających fundusze strukturalne,
- Nadmiernie rozbudowane i niespójne ramy prawne systemu wdrażania instrumentów strukturalnych,
- Skomplikowany i nieefektywny system finansowania działań z zakresu pomocy technicznej.

2. Cele Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013 i strategia ich realizacji

2.1. Cel główny programu

POPT 2007-2013 stanowi jeden z elementów systemu realizacyjnego NSRO na lata 2007-2013, której celem strategicznym jest: przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z krajami UE.

Cel strategiczny NSRO będzie osiąganý poprzez realizację celów horyzontalnych, wynikających z wyzwań Strategii Lizbońskiej, Strategicznych Wytycznych Wspólnoty oraz wniosków z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans i zagrożeń.

NSRO zakłada realizację następujących celów horyzontalnych:

1. Tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego,
2. Wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego,
3. Podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym w szczególności w sektorze usług,
4. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów,
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
6. Rozwój obszarów wiejskich.

POPT wpisuje się w cel główny NSRO 2007–2013 poprzez wsparcie procesu realizacji NSRO. POPT realizuje ten cel za pośrednictwem celu nadrzędnego, który został określony jako **zapewnienie sprawnego i efektywnego przebiegu realizacji NSRO** w latach 2007–2013.

Skala środków pochodzących z instrumentów strukturalnych, możliwych do pozyskania w latach 2007–2013, kilkukrotnie przewyższa alokację przyznaną Polsce na lata 2004–2006. Sprawna absorpcja tak dużych sum wymagać będzie znacznych nakładów finansowych na zapewnienie sprawnego działania systemu przygotowania, zarządzania, wdrażania, monitorowania, informowania, kontroli i oceny pomocy strukturalnej. Ponadto obsługa tak rozbudowanego i skomplikowanego systemu wymaga dodatkowo zaangażowania dużych zasobów administracyjnych w postaci wykwalifikowanej kadry urzędników państwowych.

POPT 2007–2013 zapewnia środki i narzędzia służące finansowaniu i obsłudze procesu realizacji NSRO na lata 2007–2013.

2.2. Cele szczegółowe i strategia ich realizacji

POPT 2007–2013 obejmuje swoim zakresem wsparcie wszystkich horyzontalnych działań i procesów z zakresu zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli realizacji NSRO, a także z zakresu wsparcia przygotowania projektów oraz rozpowszechniania informacji i promocji operacji funduszy strukturalnych w Polsce.

Osiągnięcie celu nadrzędnego Programu zostanie zrealizowane poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych, mających za zadanie możliwie skuteczną neutralizację słabych stron i zagrożeń, przy jednoczesnym jak najefektywniejszym wykorzystaniu mocnych stron oraz istniejących szans.

Cele szczegółowe POPT 2007-2013:

1. Zapewnienie sprawnego przebiegu realizacji NSRO oraz wsparcie przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych

Zarówno doświadczenia państw „piętnastki”, jak również doświadczenia nowych państw członkowskich oraz Polski zdobyte w początkowej fazie wdrażania funduszy strukturalnych w latach 2004–2006 wykazują znaczną trudność w terminowym wykorzystaniu środków w ramach dostępnych alokacji środków strukturalnych. Sytuacja ta dotyczy zarówno oceny i wyboru projektów do dofinansowania, jak i dokonywania refundacji poniesionych wydatków ze środków funduszy strukturalnych. Prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania i wdrażania pomocy umożliwi sprawną ocenę i wybór projektów do dofinansowania oraz

płynne i relatywnie szybkie dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, przyczyniając się tym samym do sprawnego działania całego systemu.

Dodatkowo, prawo UE nakłada na państwo członkowskie korzystające z funduszy strukturalnych obowiązki związane z monitorowaniem, kontrolowaniem i oceną udzielanej pomocy. Rzetelne i prawidłowe przeprowadzanie tych procesów gwarantuje prawidłowe wykorzystanie środków z funduszy strukturalnych oraz trwałe efekty interwencji, przyczyniając się do poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju.

Kolejnym czynnikiem warunkującym sukces polityki spójności państwa członkowskiego jest odpowiednio wczesne rozpoczęcie procesu przygotowania dokumentów programowych dla kolejnego okresu działalności instrumentów strukturalnych. Będzie to konieczne także ze względu na potrzebę zapewnienia ciągłości w wykorzystaniu środków pomocowych oferowanych przez politykę strukturalną UE.

Cel ten zostanie zrealizowany poprzez wsparcie skupione w **Priorytecie 1: Sprawna realizacja NSRO**, w ramach którego realizowane będą działania zorientowane zarówno na wsparcie poszczególnych procesów związanych z realizacją NSRO, takich jak programowanie, zarządzanie, wdrażanie, ocena i kontrola, a także certyfikacja oraz działania audytowe, jak i na wsparcie funkcjonowania poszczególnych instytucji zaangażowanych w realizację NSRO 2007-2013.

2. Skuteczne rozpowszechnianie informacji i promocja NSRO oraz zapewnienie odpowiedniego przepływu i wymiany informacji pomiędzy uczestnikami procesu realizacji NSRO.

Zapewnienie odpowiedniego poziomu wiedzy o możliwości pozyskania wsparcia finansowego Unii Europejskiej oraz stworzenie dobrego klimatu dla absorpcji funduszy strukturalnych, są warunkami koniecznymi dla sprawnego i pełnego ich wykorzystania.

Działania te są zgodne z wymaganiami UE odnośnie do zapewnienia informacji i promocji operacji funduszy strukturalnych i mają na celu ułatwienie potencjalnym i faktycznym odbiorcom pomocy uczestnictwa w systemie oraz uzyskanie powszechnej akceptacji obywateli dla operacji funduszy strukturalnych.

Cel ten zrealizowany będzie poprzez wsparcie skupione w **Priorytecie 2: Komunikacja i promocja**, w ramach którego realizowane będą działania z zakresu informacji, promocji i komunikacji pomiędzy uczestnikami procesu realizacji NSRO 2007-2013.

3. Zarys priorytetów i działań Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013

W ramach Programu realizowane dwa priorytety zorientowane na osiągnięciu celów szczegółowych i celu głównego POPT 2007-2013.

Priorytety zostały skonstruowane w sposób umożliwiający maksymalną elastyczność i efektywność działania w zakresie pomocy technicznej, przy jednoczesnym zapewnieniu przejrzystego rozkładu możliwych interwencji.

3.1. Priorytet 1: Sprawna realizacja Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia

3.1.1. Główny cel priorytetu

Celem priorytetu jest osiągnięcie sprawnego systemu zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli NSRO oraz zapewnienie płynnego przejścia z bieżącego okresu programowania do kolejnego okresu programowania pomocy strukturalnej.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty poprzez realizację trzech celów bezpośrednich:

- stałe podnoszenie kwalifikacji osób zapewniających sprawną realizację NSRO,
- zapewnienie warunków i odpowiednich zasobów sprzyjających efektywnej realizacji wszystkich bieżących działań administracyjnych związanych ze sprawnym wykonywaniem obowiązków z zakresu zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli pomocy strukturalnej realizowanej w ramach NSRO,
- wsparcie procesu przygotowania operacji funduszy strukturalnych w Polsce w kolejnym okresie programowania.

3.1.2. Uzasadnienie wyboru priorytetu

Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania pomocy technicznej w ramach programów operacyjnych realizowanych w latach 2004–2006 jednoznacznie wskazują na zasoby ludzkie jako niewrażliwy punkt w funkcjonowaniu instytucji składających się na system wdrażania pomocy strukturalnej. Dlatego też realizacja priorytetu powinna być prowadzona głównie poprzez wzrost stabilności zatrudnienia, stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników realizujących NSRO, wzmocnienie zatrudnienia, opracowanie nowoczesnych strategii zarządzania zasobami ludzkimi oraz zwiększenie motywacji pracowników poprzez stosowanie bodźców płacowych i pozapłacowych. Wykwalifikowane i sprawne kadry zarządzające, wdrażające, kontrolujące i informujące o NSRO, stanowiąc będą gwarancję skuteczności i stabilności wdrażania funduszy strukturalnych.

Pozostałe aspekty związane z zapewnieniem właściwego przebiegu procesu zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli oraz informacji o pomocy strukturalnej mają charakter głównie techniczny i ich realizacja już w chwili obecnej (2006 r.) została opanowana w stopniu wystarczającym do skutecznej ich realizacji w przypadku zapewnienia odpowiednich środków finansowych.

3.1.3. Spodziewane rezultaty realizacji priorytetu

Realizacja celów priorytetu przyczyni się do sprawnego przebiegu realizacji NSRO, do osiągnięcia wysokiego poziomu absorpcji środków dostępnych w ramach funduszy strukturalnych w bieżącym okresie programowania w latach 2007–2013, oraz pośrednio, poprzez zapewnienie wsparcia procesu przygotowania pomocy strukturalnej zapewni możliwie szybkie uruchomienie programów operacyjnych w ramach przyszłej perspektywy po roku 2013.

3.1.4. Główne obszary interwencji priorytetu

W ramach **Priorytetu 1: Sprawna realizacja NSRO** zdefiniowano następujące główne obszary interwencji:

Wsparcie zasobów ludzkich – projekty zorientowane na zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich i stałe podnoszenie ich jakości oraz na budowanie zdolności administracyjnej Beneficjentów POPT 2007-2013, w szczególności rozumiane jako wzmocnienie i finansowanie zatrudnienia, wypracowywanie i wdrażanie strategii zarządzania zasobami ludzkimi oraz stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy i kontynuację kształcenia, a także poprzez staże, praktyki i wizyty studyjne w innych krajach biorących udział w realizowaniu polityki spójności UE.

Funkcjonowanie instytucji zaangażowanych w realizację NSRO – w ramach tego obszaru interwencji przewidziana jest możliwość finansowania bieżących działań Beneficjentów niezbędnych dla wykonywania obowiązków związanych z realizacją NSRO, w szczególności w zakresie przygotowania, zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli pomocy

oraz przygotowania przyszłych operacji funduszy strukturalnych i dokumentów programowych dla okresu programowania po roku 2013.

Dotyczy to zwłaszcza kosztów prowadzenia procesów naboru i selekcji projektów, monitorowania, kontroli, oceny, certyfikacji i płatności; organizowania posiedzeń komitetów, podkomitetów, grup i zespołów roboczych; przygotowania, powielania i dystrybucji materiałów roboczych i informacyjnych, sprawozdań, raportów itp.; opracowania ekspertyz, analiz, studiów i koncepcji; gromadzenia, przetwarzania i analizowania danych.

Ocena (ewaluacja) NSRO – obszar zorientowany na zapewnienie środków niezbędnych dla przeprowadzenia pełnego, zgodnego z wymaganiami procesu oceny przebiegu realizacji NSRO oraz dokumentów programowych przygotowywanych na potrzeby okresu programowania po roku 2013. Przewidywane wsparcie obejmie w szczególności koszty zlecenia i wykonania różnych typów badań ewaluacyjnych.

Zakup wyposażenia – przewiduje zapewnienie niezbędnego wyposażenia biurowego, komputerowego, informatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego, jak również zapewnienie możliwości odpowiedniej archiwizacji dokumentacji w ramach poszczególnych programów, zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej.

Funkcjonowanie i rozwój narzędzi informatycznych wspomagających realizację NSRO – w ramach tego obszaru interwencji możliwe będzie wsparcie systemów wspierających zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrolę realizacji NSRO, w szczególności poprzez finansowanie ich funkcjonowania, rozwoju i utrzymania.

3.1.5. Kategorie interwencji

W ramach **Priorytetu 1: Sprawne zarządzanie NSRO** szacowane jest następujące rozbitcie środków pomiędzy kategorie interwencji:

Kategoria interwencji	Kwota w euro
85	163 000 000
86	19 000 000

3.2. Priorytet 2: Komunikacja i promocja

3.2.1. Główny cel priorytetu

Celem nadrzędnym realizowanym w ramach Priorytetu 2 jest kreowanie popytu na środki z instrumentów strukturalnych Unii Europejskiej w Polsce oraz zapewnienie efektywnej realizacji i trwałości NSRO w Polsce.

Osiągnięcie celu strategicznego odbywa się poprzez realizację dwóch celów bezpośrednich:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat NSRO oraz kompetencji w zakresie pozyskiwania środków na działania prorozwojowe oraz zwiększanie świadomości społecznej w zakresie korzyści płynących z wdrażania NSRO,
2. Przygotowanie i koordynacja systemu przepływu doświadczeń pomiędzy uczestnikami procesu programowania, wdrażania i informacji w zakresie funduszy strukturalnych.

3.2.2. Uzasadnienie wyboru priorytetu

W celu zwiększenia świadomości społecznej w dziedzinie operacji NSRO, a także kreowania spójnego i przejrzystego obrazu pomocy strukturalnej, niezbędne jest kontynuowanie działań informacyjnych i promocyjnych zapoczątkowanych w okresie realizacji NPR 2004-2006. Dostęp do bieżących informacji z zakresu realizacji NSRO oraz zapewnienie właściwej

promocji pomocy strukturalnej są warunkami koniecznymi do wykreowania odpowiednio wysokiego popytu na środki funduszy strukturalnych, a co za tym idzie, osiągnięcia zadowalającego poziomu ich absorpcji.

Działania informacyjne i promocyjne prowadzone w ramach POPT 2007-2013 dotyczą całości operacji funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności i są komplementarne z działaniami podejmowanymi w ramach komponentów pomocy technicznej poszczególnych programów operacyjnych.

Działania informacyjne prowadzone w ramach POPT wynikają z Planu Komunikacji NSRO, przygotowanego przez jednostkę odpowiedzialną za komunikację i promocję na poziomie NSRO we współpracy z instytucjami zarządzającymi programami operacyjnymi.

3.2.3. Spodziewane rezultaty realizacji priorytetu

Oczekiwanym rezultatem realizacji priorytetu będzie zwiększenie poziomu świadomości społecznej oraz wiedzy z zakresu dostępności pomocy strukturalnej, co bezpośrednio przełoży się na zwiększenie popytu na środki dostępne w ramach NSRO oraz zaktywizowanie w tym zakresie grup społecznych, do których kierowane jest wsparcie.

Ponadto, spodziewanym rezultatem realizacji priorytetu będzie stworzenie wśród wszystkich uczestników procesu realizacji NSRO pozytywnego klimatu współpracy i przejrzystości działania sprzyjającego poprawie skuteczności i efektywności wdrażania pomocy strukturalnej.

3.2.4. Główne obszary interwencji priorytetu

W ramach **Priorytetu 2: Komunikacja i promocja** zdefiniowano następujące główne obszary interwencji:

Promocja i informacja – Obszar interwencji obejmować będzie swym zakresem wsparcie procesu informacji i promocji NSRO, realizowanego w szczególności poprzez następujące typy projektów: wizualizacje, logo; przygotowanie materiałów promocyjnych; prowadzenie kampanii promocyjnych i informacyjnych w mediach; prowadzenie kampanii Public Relations; przeprowadzanie badań opinii publicznej i monitoringu mediów; współpraca z mediami; organizowanie konferencji i seminariów promocyjnych; prowadzenie stron internetowych; przygotowanie, druk i dystrybucja publikacji; dystrybucja materiałów promocyjnych i informacyjnych; badania ewaluacyjne działań promocyjnych i informacyjnych; ekspertyzy, doradztwo, studia i analizy; prowadzenie punktów informacyjnych i obsługa administracyjno-biurowa procesu informowania; tworzenie funduszy grantów na działania z zakresu informacji i promocji NSRO.

Wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami procesu realizacji NSRO – w ramach obszaru interwencji prowadzone będzie wsparcie procesu wymiany doświadczeń i przepływu informacji pomiędzy uczestnikami procesu realizacji NSRO w szczególności poprzez promocję „najlepszych projektów” (best projects) i „najlepszych praktyk” (best practices); wspomaganie przepływu i wymiany informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie NSRO; oraz opracowanie, publikację i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych oraz opracowań na temat realizacji NSRO.

3.2.5. Kategorie interwencji

W ramach **Priorytetu 2: Komunikacja i promocja** szacowane jest następujące rozbieżności środków pomiędzy kategorie interwencji:

Kategoria interwencji	Kwota w euro
-----------------------	--------------

86	72 900 000
----	------------

4. Komplementarność operacji z komponentami pomocy technicznej w Programach Operacyjnych

POPT 2007-2013 jest programem uzupełniającym komponenty pomocy technicznej w poszczególnych programach operacyjnych. Ze względu na swoją specyfikę, Program ma stosunkowo wąski zakres interwencji oraz jest skierowany do ograniczonej liczby Beneficjentów.

Beneficjentami Programu są przede wszystkim te spośród instytucji zaangażowanych w realizację NSRO, które nie mają dostępu do komponentów pomocy technicznej w ramach poszczególnych programów operacyjnych, w szczególności:

- Jednostka koordynująca realizację NSRO,
- Jednostka odpowiedzialna za otrzymywanie i dokonywanie płatności,
- Jednostka odpowiedzialna za kontrolę i audyt pomocy,
- Jednostka odpowiedzialna za certyfikację wydatków,
- Operator systemu monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych,
- Jednostka odpowiedzialna za programowanie polityki strukturalnej,
- KJO,
- IZ POPT.

Interwencje możliwe w ramach POPT 2007-2013 ograniczają się do działań niezbędnych dla zapewnienia Beneficjentom Programu możliwości sprawnego działania i wykonywania ich zadań wynikających z realizacji NSRO.

Ponadto, w celu uniknięcia możliwych powtórzeń, oraz dla osiągnięcia możliwie dobrych efektów wdrażania pomocy technicznej, IZ POPT będzie w okresie 2007-2013 kontynuować rozpoczęty z okresie 2004-2006 proces koordynacji działań z zakresu pomocy technicznej oraz proces wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami zarządzającymi komponentami pomocy technicznej.

Systemem koordynacji został objęty proces tworzenia komponentów pomocy technicznej w poszczególnych programach operacyjnych dla okresu 2007-2013. IZ POPT organizowała spotkania, w których uczestniczyły osoby zaangażowane w proces przygotowania programów operacyjnych. Uczestnicy mieli okazję poznać stan zaawansowania prac nad POPT i wymienić się informacjami oraz wiedzą przydatną w procesie programowania pomocy technicznej. Ponadto, omawiano linię demarkacyjną pomiędzy POPT 2007-2013, a poszczególnymi komponentami pomocy technicznej.

4.1. Podział zadań z zakresu pomocy technicznej

Propozycja demarkacji działań przewidzianych w ramach pomocy technicznej dla funduszy strukturalnych w latach 2007 – 2013⁴.

Lp.	Program Operacyjny	POPT 2007-2013	Pozostałe PO
	Typ działania	obecność, zasięg oddziaływania	
1	Koszty zarządzania i monitorowania	+ Koszty zarządzania i monitorowania NSRO Koszty zarządzania i monitorowania POPT 2007-2013	+ Koszty zarządzania i monitorowania danego PO
2	Koszty wdrażania	+ Na poziomie POPT 2007-2013	+ Na poziomie danego PO
3	Koszty zarządzania finansowego (płatności / certyfikacja)	+ Koszty obsługi finansowej / certyfikacji systemu – zadania jednostki centralnej)* Koszty obsługi finansowej / certyfikacji POPT 2007-2013 ⁵ – zadania Jednostki Certyfikującej)*	+ Koszty obsługi finansowej / certyfikacji PO – zadania Jednostki Certyfikującej PO)*
4	Koszty kontroli i audytu	+ Koszty kontroli / kontroli finansowej i audytu systemu – zadania Instytucji audytowej)* Koszty kontroli / kontroli finansowej i audytu POPT 2007-2013)*	+ Koszty kontroli / kontroli finansowej i audytu danego PO)*
5	Ewaluacja	+ Badania ewaluacyjne – w skali kraju – NSRO + wszystkie PO Działania związane z bieżącą obsługą procesu ewaluacji POPT 2007-2013 ⁶	+ Działania związane z bieżącą obsługą procesu ewaluacji danego PO
6	Programy szkoleniowe dla kadry zarządzającej ⁷	+ W skali kraju – wszystkie PO	+ Na poziomie PO
7	Finansowanie zatrudnienia kadry zarządzającej ¹	+ Na poziomie NSRO/POPT 2007-2013 ⁴	+ Na poziomie PO
8	Wyposażenie	+ Na poziomie NSRO/POPT 2007-2013	+ Na poziomie danego PO
9	Systemy informatyczne	+ W skali kraju	-
10	Ciągłość programowania	+ Na poziomie NSRO/POPT 2007-2013	+ Na poziomie danego PO

*) Zależnie od ostatecznego kształtu systemu realizacji NSRO/PO

⁴ Dokument zostanie uzupełniony o podział zadań z zakresu komunikacji i promocji po jego wypracowaniu z poszczególnymi podmiotami które będą zaangażowane w proces realizacji NSRO 2007-2013.

⁵ Dotyczy kosztów związanych z zamknięciem pomocy dla PWW 2004-2006 i POPT 2004-2006

⁶ Dotyczy kosztów związanych z ewaluacją ex-post POPT 2004-2006 oraz PWW 2004-2006

⁷ Kadra zarządzająca – ogólny termin przyjęty dla określenia osób zaangażowanych w proces zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli i oceny.

5. Szacunkowy plan finansowy w podziale na priorytety operacyjne

POPT 2007-2013 będzie w całości finansowany ze środków publicznych.

Ogółem na realizację Programu z funduszy strukturalnych i środków krajowych przeznaczone zostanie 254,900 mln euro. Priorytety Programu będą w całości współfinansowane z EFRR. Szacowana wartość finansowania ww. programu w latach 2007–2013 z tego Funduszu wyniesie 216,665 mln, euro co stanowi 85 % udziału środków wspólnotowych w finansowaniu Programu. Poziom krajowego współfinansowania dla POPT wyniesie natomiast 15%. Kwota środków krajowych na współfinansowanie ww. programu w latach 2007–2013 wyniesie 38,235 mln euro.

Źródłem finansowania krajowego, wraz z prefinansowaniem realizacji poszczególnych projektów, będzie budżet państwa. Środki finansowe krajowe pochodzą z części budżetów właściwych ministrów.

Poniżej zamieszczono tabele prezentujące indykatywny podział zobowiązań POPT 2007-2013 na priorytety, oraz w rozbiciu na lata:

- **Tabela 1:** Szacunkowa tabela finansowa dla POPT 2007-2013 w euro, według priorytetów.
- **Tabela 2:** Szacunkowa tabela finansowa dla POPT 2007-2013 w mln euro, według priorytetów z podziałem na lata.

Tabela 1: Szacunkowa tabela finansowa dla POPT 2007-2013 w euro, według priorytetów.

Program operacyjny	ogółem	Ogółem środki publiczne	Środki publiczne (UE + współfinansowanie krajowe)	Ogółem środki publiczne UE	Unia Europejska							wkład krajowy na dofinansowanie ze środków publicznych	Prywatne	Priorytety i działania finansowane wyłącznie z krajowych środków publicznych	Całość UE (%)
					NSRO	w tym			EFRROW	EFR	Programy Celu 1a NPF				
						EFRR	EFS	FS							
POPT 2007-2013	1=2+13	2=3+14	3=4+12	4=5+9+10+11	5=6+7+8	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Priorytet 1	182 000 000	182 000 000	182 000 000	154 700 000	154 700 000	154 700 000	0	0	0	0	0	27 300 000	0	0	71,40%
Priorytet 2	72 900 000	72 900 000	72 900 000	61 965 000	61 965 000	61 965 000	0	0	0	0	0	10 935 000	0	0	28,60%
Razem	254 900 000	254 900 000	254 900 000	216 665 000	216 665 000	216 665 000	0	0	0	0	0	38 235 000	0	0	100,00%

Tabela 2: Szacunkowa tabela finansowa dla POPT 2007-2013 w mln euro, według priorytetów z podziałem na lata.

Lata	ogółem	ogółem środki publiczne	środki publiczne (UE + współfinansowanie krajowe)	ogółem środki publiczne UE	Unia Europejska						Krajowy wkład publiczny					Prywatne	Priorytety i działania finansowane wyłącznie z krajowych środków publicznych
					NSRO	w tym			EFRROW	EFR	Programy Celu 1a NPF	Ogółem	Budżet państwa	Budżet jednostek samorządu terytorialnego	Inne		
						EFRR	ESF	FS									
						6	7	8									
Priorytet I																	
2007	22,9	22,9	22,9	19,5	19,5	19,5	0,0	0,0	0,0	0,0		3,4	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2008	24,0	24,0	24,0	20,4	20,4	20,4	0,0	0,0	0,0	0,0		3,6	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
2009	24,9	24,9	24,9	21,2	21,2	21,2	0,0	0,0	0,0	0,0		3,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0
2010	26,0	26,0	26,0	22,1	22,1	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0		3,9	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0
2011	26,9	26,9	26,9	22,9	22,9	22,9	0,0	0,0	0,0	0,0		4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	28,0	28,0	28,0	23,8	23,8	23,8	0,0	0,0	0,0	0,0		4,2	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0
2013	29,1	29,1	29,1	24,8	24,8	24,8	0,0	0,0	0,0	0,0		4,4	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2007-2013	182,0	182,0	182,0	154,7	154,7	154,7	0,0	0,0	0,0	0,0		27,3	27,3				
Priorytet II																	
2007	9,2	9,2	9,2	7,8	7,8	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0		1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2008	9,6	9,6	9,6	8,2	8,2	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0		1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
2009	10,0	10,0	10,0	8,5	8,5	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0		1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
2010	10,4	10,4	10,4	8,9	8,9	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0		1,6	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
2011	10,8	10,8	10,8	9,2	9,2	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0		1,6	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	11,2	11,2	11,2	9,5	9,5	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0		1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
2013	11,7	11,7	11,7	9,9	9,9	9,9	0,0	0,0	0,0	0,0		1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
2007-2013	72,9	72,9	72,9	62,0	62,0	62,0	0,0	0,0	0,0	0,0		10,9	10,9				
Koszty ogółem																	
2007	32,1	32,1	32,1	27,3	27,3	27,3	0,0	0,0	0,0	0,0		4,8	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0
2008	33,6	33,6	33,6	28,6	28,6	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0		5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2009	34,9	34,9	34,9	29,7	29,7	29,7	0,0	0,0	0,0	0,0		5,2	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
2010	36,5	36,5	36,5	31,0	31,0	31,0	0,0	0,0	0,0	0,0		5,5	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0
2011	37,7	37,7	37,7	32,1	32,1	32,1	0,0	0,0	0,0	0,0		5,7	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	39,3	39,3	39,3	33,4	33,4	33,4	0,0	0,0	0,0	0,0		5,9	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0
2013	40,8	40,8	40,8	34,7	34,7	34,7	0,0	0,0	0,0	0,0		6,1	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0
2007-2013	254,9	254,9	254,9	216,7	216,7	216,7	0,0	0,0	0,0	0,0		38,2	38,2				

6. System realizacji programu

System realizacji działań w ramach POPT 2007–2013 zgodny jest z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady WE wprowadzającym ogólne przepisy dotyczące EFRR, EFS i FS oraz w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju.

Ze względu na specyfikę i zakres operacji realizowanych w ramach POPT 2007-2013 system realizacji Programu jest uproszczony.

6.1. Zarządzanie i wdrażanie Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

6.1.1. System instytucjonalny

W skład systemu realizacji POPT 2007–2013, współfinansowanego ze środków EFRR wchodzi następujące instytucje:

IZ POPT

IZ POPT odpowiada za zarządzanie i wdrażanie programu operacyjnego zgodnie z zasadami prawidłowego zarządzania finansowego.

W związku z powyższym, instytucja zarządzająca jest odpowiedzialna za opracowanie systemu realizacji programu obejmującego wszystkie jego aspekty, w szczególności przepływy finansowe, przepływ dokumentów, zasady wydatkowania środków finansowych w ramach programu, prowadzenia odpowiednich systemów księgowych sprawozdawczości finansowej, monitorowania i raportowania o nieprawidłowościach oraz kwotach nienależnie wypłaconych, przechowywania informacji o wydatkach i audytach. Jest także odpowiedzialna za przygotowanie opisu tego systemu, określających szczegółowe zasady i procedury obowiązujące w poszczególnych priorytetach.

Funkcję IZ POPT pełni minister właściwy ds. rozwoju regionalnego.

Działa ona pod nadzorem KM POPT powołanego dla Programu. Ze względu na specyfikę programu, IZ POPT wypełnia również obowiązki wynikające z funkcji Instytucji Pośredniczącej.

Zadania IZ POPT obejmują w szczególności:

- przygotowanie szczegółowych podręczników, procedur, wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach programu operacyjnego,
- przygotowanie wzoru sprawozdań, wzorów wniosków aplikacyjnych, umów i innych dokumentów dla beneficjentów,
- powołanie KM POPT, kierowanie jego pracą, zapewnienie wymaganych dokumentów umożliwiających monitorowanie wdrażania PO w świetle realizacji celów,
- zapewnienie prowadzenia kontroli POPT, w szczególności przygotowanie planu kontroli systemowych,
- przygotowanie sprawozdań z realizacji Programu i przekazywanie ich do akceptacji do KM POPT, a po zatwierdzeniu przez Komitet – przekazanie do Komisji Europejskiej,
- dokonywanie oceny postępów realizacji Programu na podstawie sprawozdania rocznego,
- przekazywanie KM POPT informacji o uwagach Komisji o zgłoszonych na podstawie raportu rocznego oraz informowanie KE o odjętych działaniach,

- przygotowanie raportów o nieprawidłowościach oraz przekazywanie ich do uprawnionych instytucji zgodnie z systemem realizacji NSRO,
- zapewnienie prowadzenia ewaluacji zgodnie z wymogami UE,
- przekazywanie KE rocznej prognozy wydatków programu na bieżący i następny rok,
- opracowanie szczegółowego planu komunikacji dla programu operacyjnego oraz nadzorowanie działań komunikacyjnych,
- zapewnienie zgodności realizacji programu operacyjnego z wymaganiami informowania i promocji,
- zapewnienie bezstronnej i rzetelnej oceny składanych wniosków o dofinansowanie,
- dokonywanie oceny formalnej i oceny merytorycznej w zakresie wynikającym z odpowiedniej procedury oceny projektów,
- zapewnienie, że wybór projektów do finansowania następuje zgodnie z kryteriami stosowanymi dla programu operacyjnego, i że projekty przez cały okres realizacji są zgodne z odpowiednimi zasadami wspólnotowymi i krajowymi,
- podejmowanie decyzji o współfinansowaniu wybranego do realizacji projektu i podpisywanie umów z beneficjentami,
- weryfikacja dostarczenia współfinansowanych produktów i usług oraz tego, że wydatki zadeklarowane przez beneficjentów zostały faktycznie poniesione i są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi,
- zapewnienie stosowania przez beneficjentów oraz wszystkie instytucje zaangażowane w proces realizacji projektu odrębnych systemów księgowania lub odpowiednich kodów księgowych dla wszystkich operacji finansowych związanych z projektem,
- prowadzenie systemu rejestrowania i przechowywania w formie elektronicznej szczegółowych rejestrów dla każdego projektu w ramach priorytetów oraz gromadzenia danych niezbędnych dla zarządzania finansowego, monitoringu, weryfikacji, audytów i oceny,
- prowadzenie elektronicznego systemu monitorowania realizacji priorytetów,
- rozliczanie umów z beneficjentami zgodnie z przyjętymi procedurami i dokonywanie płatności, w tym przygotowywanie wniosków o refundację i przekazywanie ich Instytucji Certyfikującej,
- monitorowanie postępów realizacji umów,
- prowadzenie kontroli realizowanych w ramach priorytetów przedsięwzięć,
- prowadzenie kontroli systemowych w celu zapewnienia prawidłowości prowadzenia systemu,
- odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych beneficjentom.

Jednostka Certyfikująca⁸

Utworzona zostanie odrębna komórka organizacyjna odpowiedzialna za certyfikację wydatków ponoszonych w ramach wszystkich programów operacyjnych. Do głównych zadań

⁸ Umiejscowienie jednostki Certyfikującej pozostaje do decyzji rządu w trakcie prac nad ustawą o finansach publicznych.

instytucji certyfikującej należy poświadczanie wobec KE deklaracji wydatków poniesionych przez beneficjentów oraz certyfikowanie wniosków o płatność przekazanych przez instytucje zarządzające/instytucje pośredniczące, w tym również IZ POPT.

W szczególności do zadań instytucji certyfikującej należy:

- przygotowywanie i przedkładanie Komisji poświadczonych zestawień wydatków i wniosków o płatność,
- poświadczanie, że zestawienie wydatków jest prawidłowe i wynika z rzetelnych systemów księgowych oraz zostało przygotowane w oparciu o weryfikowalne dokumenty źródłowe,
- poświadczenie, że zadeklarowane wydatki zostały poniesione zgodnie z odpowiednimi zasadami wspólnotowymi i krajowymi,
- poświadczenie, że zadeklarowane wydatki zostały poniesione na realizację projektów wybranych do finansowania zgodnie z kryteriami stosowanymi dla danego programu operacyjnego,
- uwzględnianie do celów certyfikacji wyników całości audytów programów operacyjnych, przeprowadzanych przez instytucję audytującą,
- utrzymywanie dokumentacji księgowej wydatków zadeklarowanych Komisji w formie elektronicznej,
- prowadzenie rejestru kwot przewidzianych do odzyskania i zwrotu do budżetu Unii Europejskiej oraz kwot wycofanych w wyniku unieważnienia całości lub części wkładu finansowego do projektu.
- współpraca z KE w zakresie funkcjonowania systemu certyfikacji,
- dokonywanie ewentualnych zmian w systemie zmierzających do jego usprawnienia.

Instytucja audytowa

Za prowadzenie audytu dla wszystkich programów operacyjnych odpowiedzialny jest Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej. Instytucja ta jest niezależna od instytucji zarządzających, pośredniczących i certyfikujących i pełni rolę systemową w odniesieniu do wszystkich programów operacyjnych. W przypadku prowadzenia audytu regionalnych programów operacyjnych Główny Inspektor Kontroli Skarbowej posiłkuje się UKS, rozmieszczonymi w poszczególnych województwach. Jednak za prowadzenie całości audytu całkowitą odpowiedzialność ponosi Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej. Do głównych zadań instytucji audytowej należy zapewnienie prawidłowej i efektywnej realizacji pogłębionej kontroli finansowej w całym systemie wdrażania środków strukturalnych.

Do głównych zadań instytucji audytowej należy:

- przygotowanie procedur dla UKS dotyczących sposobu prowadzenia audytu dla regionalnych programów operacyjnych,
- przedstawienie Komisji, w terminie 9 miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego, strategii audytu obejmującej podmioty dokonujące audytów, stosowaną metodologię, metody kontroli wrywkowej dla potrzeb audytu oraz indykatory plan audytu,
- zapewnienie prowadzenia audytów w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego,

- przygotowanie raportu z oceny zgodności z art. 57 do 61 projektu *rozporządzenia ogólnego* systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego (zgodnie z art. 70 p.2 projektu *rozporządzenia ogólnego*),
- zapewnienie prowadzenia audytów projektów na stosownej próbie, w celu weryfikacji zgłaszanych wydatków,
- przygotowanie dla KE corocznych raportów oraz raportu końcowego z kontroli zawierających wyniki audytów przeprowadzonych w danym roku, zgodnie ze strategią audytu oraz przedstawiających ewentualne stwierdzone braki w systemie zarządzania i kontroli programu operacyjnego,
- coroczne przygotowanie, na podstawie kontroli i audytów przeprowadzonych na odpowiedzialność instytucji audytowej, opinii stwierdzającej, czy system zarządzania i kontroli daje uzasadnioną pewność, iż deklaracje wydatków przedkładane Komisji Europejskiej są poprawne i czy transakcje, których one dotyczą, są poprawne i zgodne z prawem,
- coroczne przedstawianie, w uzasadnionych przypadkach, deklaracji częściowego zamknięcia, zawierającego ocenę zgodności z prawem i prawidłowości stosownych wydatków,
- przedłożenie do KE deklaracji zamknięcia pomocy.

Beneficjenci

Podmioty przygotowujące wnioski o dofinansowanie oraz realizujące na ich podstawie projekty współfinansowanie ze środków Programu.

- rozpatrywanie i zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów w ramach programu operacyjnego oraz zatwierdzanie ewentualnych zmian tych kryteriów,
- okresowe badanie postępu w zakresie osiągania szczegółowych celów, określonych w programie, na podstawie dokumentów przedkładanych przez instytucję zarządzającą,
- analizowanie rezultatów realizacji programu, w szczególności osiągania celów wyznaczonych dla każdego priorytetu oraz wyników ocen związanych z monitorowaniem realizacji programu, w szczególności w przypadku gdy monitoring wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w programie,
- analizowanie i zatwierdzanie rocznych i końcowych raportów z wdrażania,
- zapoznawanie się z rocznymi raportami z kontroli programu oraz z komentarzami KE do tych raportów,
- przedkładanie instytucji zarządzającej propozycji zmian lub analiz programu operacyjnego ułatwiających realizację celów funduszy strukturalnych i FS określonych w rozporządzeniu ogólnym dotyczącym tych funduszy lub służącym usprawnieniu zarządzania programem, w tym zarządzania finansowego,
- analizowanie i zatwierdzanie wszelkich propozycji zmian treści decyzji Komisji w sprawie wkładu funduszy.

Monitorowanie jest prowadzone w oparciu o określone w programie operacyjnym wskaźniki finansowe oraz wskaźniki odnoszące się do produktów i rezultatów, kwantyfikujące cele poszczególnych priorytetów. Tam, gdzie to możliwe, odpowiednie dane statystyczne będą uwzględniać podział na płeć oraz podział ze względu na wielkość projektów realizowanych przez beneficjentów. Dane dla celów monitorowania będą przesyłane do KE drogą elektroniczną, zgodnie z wymogami.

6.3. Ocena

Ocena służy poprawie jakości, efektywności i spójności pomocy udzielanej w ramach polityki spójności oraz strategii i wdrażania programu operacyjnego, w odniesieniu do specyficznych problemów strukturalnych na poziomie krajowym i regionalnym, przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju i odpowiednich regulacji wspólnotowych dotyczących wpływu na środowisko oraz strategicznych ocen środowiskowych.

Za prowadzenie oceny programu operacyjnego odpowiada IZ POPT, a w jej ramach utworzona jednostka ewaluacyjna. Jej zadania obejmują głównie:

- opracowanie planu oceny obejmującego różne fazy realizacji programu,
- zapewnienie przeprowadzenia oceny szacunkowej – przed rozpoczęciem realizacji programu (ocena ex-ante),
- zapewnienie przeprowadzenia ocen związanych z monitorowaniem realizacji programu, w szczególności w przypadku gdy monitorowanie wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w programie,
- współpracę z KE przy wykonywanych przez Komisję ocenach strategicznych,
- współpracę z KE przy ocenie na zakończenie programu (ocena ex-post).
- zapewnienie środków finansowych, w ramach pomocy technicznej, na prowadzenie ocen oraz pozyskiwanie i gromadzenie danych z systemu monitoringu,

- przekazanie wyników ewaluacji związanych z monitorowaniem realizacji programu właściwemu dla danego programu komitetowi monitorującemu oraz KE,
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ocen,
- zapewnienie przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji programu operacyjnego w odniesieniu do wybranych osi priorytetowych, której wyniki posłużą alokacji krajowej rezerwy wykonania,
- współpracę z KE przy ocenach związanych z monitorowaniem realizacji programu oraz ewaluacjach strategicznych wykonywanych z inicjatywy KE.

Badania ewaluacyjne powinny być realizowane przez niezależne podmioty zewnętrzne, a wyniki ewaluacji udostępniane opinii publicznej oraz przekazywane do KJO usytuowanej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Jednostka ewaluacyjna utworzona w strukturze IZ POPT zobowiązana jest do współpracy z KJO w zakresie opracowania planów ewaluacji oraz uwzględniania wytycznych metodologicznych KJO.

6.4. Promocja

IZ programem operacyjnym zapewnia odpowiednią informację i promocję dotyczącą programu operacyjnego oraz projektów realizowanych w jego ramach, skierowaną do obywateli UE oraz beneficjentów.

Informacja i promocja ma służyć podkreśleniu roli Wspólnoty oraz zapewnić przejrzystość pomocy udzielanej ze środków polityki spójności. Informacja i promocja musi odpowiadać wymogom określonym w odpowiednim rozporządzeniu KE.

Ponadto, działania związane z informowaniem i promocją będą zgodne z wytycznymi zawartymi we Wspólnej Strategii Komunikacyjnej przygotowanej przez Instytucję koordynującą promocję i informację NSRO we współpracy z instytucjami zarządzającymi programami operacyjnymi oraz z planem działań w zakresie informacji i promocji przygotowanej przez IZ POPT.

Adresatami działań są beneficjenci i potencjalni beneficjenci Programu.

Za koordynację polityki informacyjnej w zakresie NSRO odpowiedzialny jest Międzyresortowy Zespół ds. Promocji Funduszy UE, którego działanie zapewnia Instytucja koordynująca promocję i informację NSRO.

7. Załączniki do Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

7.1. Indykatorywna lista dużych projektów

Nie dotyczy.

7.2. Indykatorywna lista programów pomocy publicznej

Nie dotyczy

7.3. Ocena ex-ante

W przygotowaniu. Spodziewany termin opracowania – 11.08.2006

7.4. Ocena przewidywanego wpływu programu na środowisko

Nie dotyczy

7.5. Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych

W ramach przygotowania projektu POPT 2007-2013 IZ POPT zorganizowała spotkania grupy roboczej POPT 2007-2013 mające na celu konsultacje projektu. Spotkania grupy odbyły się: 13 lipca 2005 r., 4 sierpnia 2005 r., 18 stycznia 2006 r. oraz 25 stycznia 2006 r.

W dniu 13 lipca 2005r. odbyło się wstępne spotkanie Grupy Roboczej Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013. Spotkanie dotyczyło konsultacji projektu nowego Programu Operacyjnego oraz komponentów pomocy technicznej w pozostałych programach operacyjnych. Zaproszeni przedstawiciele obecnych instytucji zarządzających dyskutowali nad wstępnym projektem POPT 2007-2013.

Tematyka dyskusji dotyczyła:

- alokacji na poszczególne działania w ramach POPT 2007-2013,
- ilości i zakresu interwencji priorytetów,
- działań zmierzających do poprawy funkcjonowania systemu SIMIK,
- katalogu potencjalnych beneficjentów,
- kwestii związanych z audytem,
- koordynacji działań promocyjnych w latach 2007-2013 zmierzająca do wykreowania spójnego wizerunku funduszy unijnych,
- podziału zadań z zakresu pomocy technicznej pomiędzy POPT a pozostałe programy operacyjne,
- zdefiniowania pojęć: IP oraz Instytucji Poświadczającej,
- działań mających na celu zakup sprzętu i poprawę stanu wyposażenia instytucji zajmujących się zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, oceną i kontrolą wdrażania funduszy unijnych,
- propozycji stworzenia programu operacyjnego opartego nie na zasadzie realizacji projektów lecz na zasadzie tworzenia okresowych budżetów dla poszczególnych beneficjentów w ramach działań.

W dniu 4 sierpnia 2005r. odbyło się kolejne spotkanie grupy roboczej POPT 2007-2013. W skład grupy roboczej wchodzi przedstawiciele: Ministerstwa Gospodarki i Pracy,

Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Urzędów Marszałkowskich.

Tematyka dyskusji dotyczyła:

1. Działań informacyjnych i promocyjnych:
 - logo,
 - strona internetowa, oraz standaryzacja poszczególnych stron internetowych
 - brak promocji medialnej,
 - rozgraniczenie działań informacyjnych i promocyjnych pomiędzy RPO a PO
2. Propozycji stworzenia 3 priorytetu w POPT 2007-2013 zawierającego koszty operacyjnych instytucji wdrażających fundusze unijne nie będących administracją państwową
3. Propozycji stworzenia systemu wdrażania pomocy technicznej opartego na rocznych lub dłuższych budżetach zatwierdzanych na początku roku przez POPT 2007-2013
4. Kwestii związanych z finansowaniem w ramach pomocy technicznej audytu
5. Systemu informatycznego zarządzania i kontroli o zasięgu ogólnopolskim

Przedstawiciele obecni na spotkaniu grupy roboczej zobowiązali się do przesłania do IZ POPT propozycji podziału działań promocyjnych i informacyjnych pomiędzy RPO a PO.

W dniu 18.01.2006, na trzecim spotkaniu obecni byli przedstawiciele strony rządowej. Natomiast w dniu 25.01.2006, w czwartym spotkaniu udział wzięli przedstawiciele regionów.

Podczas obu spotkań przedstawiano założenia projektu POPT 2007-2013, dyskutowano o interwencjach pomocy technicznej w poszczególnych programach operacyjnych oraz omawiano założenia linii demarkacyjnej POPT 2007-2013 – pozostałe programy operacyjne.

Zgodnie z wytycznymi MRR, wstępny projekt POPT 2007-2013 został umieszczony na stronie internetowej www.popt.gov.pl. Ponadto do dnia 15 grudnia przyjmowane były uwagi do wstępnego projektu POPT 2007-2013 na adres popt@mg.gov.pl.

Wstępny projekt POPT 2007-2013 został rozesłany do organizacji zaangażowanych w proces wdrażania POPT 2004-2006 z prośbą o przekazywanie pisemnych uwag do 31 października 2005 roku.

Ponadto, w dniu 16 grudnia odbyły się konsultacje społeczne wstępnego projektu POPT 2007-2013. Informacje o spotkaniu ukazały się 7 grudnia 2005r. w dwóch ogólnopolskich dziennikach: *Gazecie Wyborczej* oraz *Rzeczpospolitej*. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych, środowisk naukowych, organizacji pozarządowych między innymi: BCC, PKPP Lewiatan, Związek Powiatów Polskich, Smartlink, Bank BPH, KIG, Politechnika Poznańska. Zgodnie z zobowiązaniem podjętym na spotkaniu konsultacyjnym został przedłużony termin nadsyłania uwag do 6 stycznia 2006 roku. Informacja ta została umieszczona na stronie internetowej. Jednak nowe uwagi nie zostały nadesłane do IZ POPT.

Podczas spotkania zostały przedstawione następujące prezentacje:

- NSRO 2007-2013,
- POPT 2007-2013,

- Przedstawienie propozycji organizacji działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących instrumentów strukturalnych w okresie 2007-2013.

Tematyka dyskusji obejmowała:

- Działania promocyjne i informacyjne, a zwłaszcza możliwość przesunięcia kwot w ramach Priorytetu 2,
- Kwalifikowalność działań,
- Rozgraniczenie działań promocyjnych i informacyjnych,
- Kwestię sieci patronatu.

Podczas procesu przygotowania projektu POPT 2007-2013 IZ POPT dokładała starań, aby wszystkie instytucje zaangażowane w proces wdrażania funduszy unijnych w Polsce, jak również potencjalni beneficjenci mogli wyrazić swoje opinie i sugestie dotyczące kształtu przyszłego programu operacyjnego. Wszystkie uwagi i propozycje były poddane wnikliwej analizie ze strony IZ POPT oraz szeroko dyskutowane i miały znaczący wpływ na ostateczny kształt POPT 2007-2013.

8. Załączniki krajowe do Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

8.1. Wytyczne do programowania i realizacji komponentów pomocy technicznej

W ramach systemu realizacji NSRO na lata 2007-2013 przewidziano komponenty pomocy technicznej we wszystkich programach operacyjnych zorientowane na wsparcie realizacji poszczególnych programów. Ponadto, realizowany będzie również horyzontalny POPT 2007-2013, którego celem jest wsparcie tych procesów oraz instytucji wchodzących w system realizacji NSRO, których wsparcie albo nie może być realizowane, albo jego realizacja byłaby niezasadna na poziomie poszczególnych programów.

Niniejsze wytyczne zostały opracowane w celu określenia jednolitych zasad programowania i wdrażania komponentów pomocy technicznej zawartych we wszystkich programach operacyjnych przygotowanych w ramach NSRO lata 2007-2013.

8.1.1. Programowanie

Głównym celem każdego komponentu pomocy technicznej w programie operacyjnym jest wsparcie realizacji danego programu poprzez zapewnienie możliwości sfinansowania tego procesu.

Komponent pomocy technicznej winien być więc zaprogramowany w sposób umożliwiający finansowanie wszystkich zadań związanych z realizacją programu operacyjnego, wykonywanych przez wszystkie podmioty zaangażowane w proces jego realizacji.

Niemniej jednak, zapisy komponentu pomocy technicznej nie mogą w sposób wyczerpujący określać zakresu zadań związanych z realizacją programu, ponieważ może to uniemożliwić realizację dodatkowych zadań, których przewidzenie w momencie programowania nie było możliwe. Nie wskazane jest również podawanie nazw własnych poszczególnych podmiotów zaangażowanych w proces realizacji, gdyż należy założyć możliwość wystąpienia zmian w systemie realizacji programu.

Osiągnięciu celu głównego komponentu pomocy technicznej służy realizacja – przeważnie dwóch – celów szczegółowych, którymi są odpowiednio:

- wsparcie procesu zarządzania, wdrażania, monitorowania oceny i kontroli programu operacyjnego, oraz,
- komunikacja i promocja programu operacyjnego.

Taki układ celów sprzyja podziałowi komponentu pomocy technicznej na dwa obszary interwencji odpowiadające wymienionym celom.

W ramach pierwszego obszaru powinna istnieć możliwość kompleksowego finansowania procesu realizacji programu w następujących obszarach interwencji:

Zasoby ludzkie – zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości personelu poprzez finansowanie zatrudnienia, kształcenie i prowadzenie szkoleń oraz, w miarę potrzeb, wypracowywanie i wdrażanie strategii zarządzania personelem.

Koszty ponoszone przez poszczególne podmioty zaangażowane realizację programu w związku z wykonywaniem powierzonych obowiązków – najszerszy obszar interwencji pomocy technicznej. Do tej kategorii należy zaliczyć niemal wszystkie tzw. koszty operacyjne ponoszone przez wymienione podmioty, a więc w szczególności: koszty związane z prowadzeniem komitetów i podkomitetów, koszty przygotowania, naboru, selekcji projektów, koszty związane z monitorowaniem i kontrolą realizacji programu, np. koszty

przeprowadzania poszczególnych typów kontroli, koszty podróży służbowych i delegacji, koszty pozyskiwania, analizowania i przetwarzania danych monitoringowych, koszty prowadzenia procesu certyfikacji i dokonywania płatności, koszty działań audytowych, koszty zlecenia i zamawiania oraz przygotowania ekspertyz, analiz, studiów i koncepcji na potrzeby realizacji programu, koszty wypracowywania i wdrażania strategii zarządzania, koszty przygotowania, powielania i dystrybucji materiałów roboczych, koszty zlecenia podmiotom zewnętrznym wykonywania części lub całości zadań danej instytucji (outsourcing), koszty wynajmu powierzchni biurowych oraz koszty usług zewnętrznych świadczonych w związku z realizacją programu na rzecz podmiotów zaangażowanych w jego realizację (np. koszty archiwizacji).

Ocena (ewaluacja) – przewiduje finansowanie przede wszystkim badań ewaluacyjnych.

Wyposażenie – obszar interwencji, którego celem jest zapewnienie pracownikom zaangażowanym w realizację programu odpowiedniego wyposażenia pozwalającego na wydajną i efektywną pracę.

W ramach drugiego obszaru powinna istnieć możliwość kompleksowego finansowania procesu komunikacji i promocji programu w następujących obszarach interwencji:

Promocja, komunikacja i informacja – przewiduje finansowanie działań promocyjnych, w szczególności: konferencje i kampanie promocyjne, informacyjne i public relations, współpraca z mediami, prowadzenie serwisów internetowych, przygotowanie, publikacja i dystrybucja materiałów promocyjnych i informacyjnych, rozpowszechnianie i udzielanie informacji o możliwości pozyskania wsparcia, prowadzenie punktów informacyjnych.

Wymiana informacji – to wsparcie procesu wymiany doświadczeń i przepływu informacji w zarówno wewnątrz, jak i pomiędzy dwiema grupami podmiotów zaangażowanych w realizację programu: grupą podmiotów realizujących program, grupą beneficjentów programu oraz grupą potencjalnych beneficjentów.

Takie działania, prowadzone poprzez promocję najlepszych projektów i praktyk, seminaria, konferencje, przygotowanie, publikację i dystrybucję materiałów informacyjnych są zorientowane na osiągnięcie następujących efektów: poprawę przebiegu procesu realizacji programu, zwiększenie podaży projektów oraz ich jakości, podnoszenie sprawności wdrażania projektów przez beneficjentów.

Programowanie obszaru interwencji obejmującego promocję i informację powinno uwzględniać fakt znacznej centralizacji działań ogólnopromocyjnych i wizerunkowych NSRO jako całości, prowadzone na poziomie horyzontalnym przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

8.1.2. Realizacja

Przebieg realizacji komponentu pomocy technicznej zasadniczo nie odbiega od przebiegu realizacji pozostałych priorytetów programu. Główne różnice to wąska grupa z góry określonych beneficjentów o podobnych potrzebach, znaczne podobieństwo projektów oraz brak konkurencji pomiędzy poszczególnymi projektami spowodowany faktem, iż zasadniczo wszystkie podmioty wchodzące w skład systemu realizacji programu wymagają wsparcia w wykonywaniu powierzonych im obowiązków.

Brak rzeczywistej konkurencji pomiędzy projektami nakłada na instytucję dokonującą ich oceny szczególny obowiązek eliminacji wszystkich projektów, które nie znajdują uzasadnienia, nie są przygotowane w wystarczającym stopniu lub nie gwarantują efektów współmiernych do poniesionych nakładów.

Należy również podkreślić, iż projekty z zakresu pomocy technicznej winny być przygotowane przed rozpoczęciem realizacji programu tak, aby ich wdrażanie mogło zostać rozpoczęte w pierwszej kolejności, w momencie zatwierdzenia programu do realizacji.

8.2. Szacunkowa tabela możliwości zapewnienia współfinansowania

Nie dotyczy

8.3. Plan inwestycyjny

Nie dotyczy

8.4. Działania realizowane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

8.4.1. Priorytet 1: Sprawna realizacja Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia

W ramach Priorytetu realizowane będą następujące działania:

8.4.1.1. Działanie 1.1 – Wsparcie zasobów ludzkich

Cel działania:

Zagwarantowanie trwałego zatrudnienia odpowiedniej ilości wysoko zmotywowanych i wykwalifikowanych pracowników, zaangażowanych w proces realizacji NSRO oraz ciągłe doskonalenie i podnoszenie ich kwalifikacji oraz specjalizacji poprzez dostarczanie możliwości rozwoju zawodowego.

Opis

Zasoby ludzkie są jednym z najważniejszych elementów w procesie programowania, zarządzania i wdrażania programów operacyjnych. Utrzymanie stabilności zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry zagwarantuje efektywność realizacji NSRO.

Doświadczenia z realizacji PWW 2004–2006 wykazały, iż niedobór kadry i rotacja wyszkolonych pracowników znacznie utrudniają, a nawet spowalniają wdrażanie programów operacyjnych.

Dłuższy niż poprzedni okres programowania oraz kilkakrotnie większa ilość dostępnych środków są powodami, dla których w okresie 2007–2013 konieczny jest ciągły rozwój i doskonalenie kadr oraz utrzymywanie zatrudnienia na odpowiednim poziomie.

Osiągnięcie celu Działania 1.1 odbywać się będzie poprzez realizację projektów zorientowanych na:

1. **wzmocnienie zatrudnienia** w najważniejszych jednostkach odpowiedzialnych za wdrażanie NSRO, poprzez stworzenie i wdrożenie jednolitego systemu motywacji płacowych i pozapłacowych dla pracowników uczestniczących w procesie realizacji NSRO,

W związku z powyższym, niezbędne jest podjęcie wszystkich możliwych działań zmierzających do zagwarantowania odpowiedniej liczby pracowników oraz zapewnienia finansowania ich zatrudnienia na odpowiednim poziomie tak, aby móc zapewnić efektywny i sprawny przebieg realizacji NSRO (w tym również obsługi krajowego systemu informatycznego monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych).

2. stałe **podnoszenie kwalifikacji** oraz specjalizacji pracowników uczestniczących w procesie realizacji NSRO.

Brak odpowiedniej wiedzy wśród pracowników jest jedną z przyczyn problemów z wypełnieniem zobowiązań nałożonych na Polskę w związku z korzystaniem ze środków strukturalnych, dlatego niezbędnym elementem Działania 1.1 jest stały rozwój kadry poprzez dalsze kształcenie, szkolenia, seminaria, staże i wizyty studyjne.

Stworzenie pracownikom możliwości rozwoju zawodowego poprzez udział w szkoleniach i studiach specjalistycznych, będzie miało na celu zarówno poprawienie jakości zasobów ludzkich odpowiedzialnych za realizację NSRO jak również zwiększenie motywacji do pracy przy jej wdrażaniu.

Zakres interwencji Działania 1.1

Finansowanie kosztów zatrudnienia zarówno pracowników wykonujących zadania związane z prowadzeniem procesu programowania, zarządzania, wdrażania, monitorowania, informowania, oceny i kontroli pomocy strukturalnej wdrażanej w ramach NSRO, jak również wysokokwalifikowanego personelu odpowiedzialnego za wdrażanie, utrzymanie i rozwój krajowego systemu informatycznego do celów monitorowania i kontroli finansowej operacji funduszy strukturalnych.

Finansowanie procesu stałego podnoszenia kwalifikacji i specjalizacji pracowników poprzez organizację dalszego kształcenia, kursy, szkolenia, seminaria, staże, wizyty studyjne.

Finansowanie szkoleń dla użytkowników krajowego systemu informatycznego do celów monitorowania i kontroli finansowej operacji funduszy strukturalnych.

Spodziewane rezultaty:

Rezultatami realizacji Działania 1.1 będą w szczególności:

- zapewnienie i utrzymanie odpowiedniego poziomu zatrudnienia w jednostkach realizujących NSRO, pozwalającego na efektywną realizację procesu wdrażania NSRO,
- zapewnienie i utrzymanie wysokokwalifikowanego personelu na potrzeby krajowego systemu informatycznego monitoringu i kontroli finansowej,
- stworzenie grupy wysoko wykwalifikowanych i zaangażowanych w realizację NSRO pracowników, stale podnoszących swoje umiejętności związane z wdrażaniem funduszy strukturalnych w Polsce.

Beneficjenci

- Jednostka koordynująca realizację NSRO,
- Jednostka odpowiedzialna za otrzymywanie i dokonywanie płatności,
- Jednostka odpowiedzialna za kontrolę i audyt pomocy,
- Jednostka odpowiedzialna za certyfikację wydatków,
- Operator systemu monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych,
- Jednostka odpowiedzialna za programowanie polityki strukturalnej,
- KJO,
- Jednostka koordynująca RPO,
- IZ POPT.

8.4.1.2. Działanie 1.2 – Funkcjonowanie instytucji realizujących NSRO

Cel działania

Wsparcie funkcjonowania centralnych instytucji odpowiedzialnych za przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę i kontrolę pomocy w efektywnej realizacji wszystkich bieżących działań wynikających z realizacją NSRO oraz przygotowaniem przyszłych operacji funduszy strukturalnych oraz przyszłych dokumentów programowych dla okresu programowania po roku 2013.

Opis

Pomoc techniczna ma za zadanie służyć efektywnemu wdrażaniu funduszy strukturalnych w Polsce. W celu zapewnienia skutecznej realizacji NSRO konieczna jest koordynacja wszystkich podejmowanych działań z zakresu przygotowania, zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli pomocy strukturalnej.

W ramach działania udostępnione zostanie wsparcie instytucji zaangażowanych w ww. procesy poprzez zapewnienie środków finansowych na pokrycie kosztów ich działalności związanej z realizacją NSRO, w ramach wyznaczonych instytucji lub zleczanych na zewnątrz oraz zapewnienie niezbędnego wsparcia eksperckiego.

Zakres interwencji Działania 1.2

Działanie 1.2 obejmie swym zakresem przede wszystkim następujące obszary:

- Finansowanie kosztów organizacyjnych i administracyjnych wynikających z wykonywania obowiązków związanych z realizacją NSRO przez podmioty szczebla centralnego zaangażowane w proces wdrażania pomocy strukturalnej.
- Wsparcie funkcjonowania komitetów monitorujących oraz komitetów sterujących wyborem projektów do dofinansowania.
- Zapewnienie wsparcia eksperckiego niezbędnego w procesie realizacji NSRO oraz przygotowania przyszłych operacji funduszy strukturalnych.
- Organizację jednolitego systemu wyboru i akredytacji ekspertów uczestniczących w procesie oceny projektów składanych do poszczególnych programów operacyjnych.
- Finansowanie procesu przygotowania przyszłych operacji funduszy strukturalnych.

Spodziewane rezultaty

- Wypracowanie jednolitych standardów zarządzania, wdrażania, monitorowania i kontroli,
- Poprawa efektywności procesu wdrażania funduszy strukturalnych na wszystkich etapach realizacji projektów i programów,
- Zapewnienie sprawnej koordynacji NSRO,
- Zapewnienie koordynacji zadań z zakresu pomocy technicznej realizowanej w programach operacyjnych,
- Poprawa efektywności zarządzania poszczególnymi programami operacyjnymi,
- Poprawa efektywności kontroli funduszy strukturalnych,
- Sprawne funkcjonowanie KM, NSRO oraz KM POPT,

- Przygotowanie dokumentów programowych oraz operacji funduszy strukturalnych na kolejny okres programowania po roku 2013 w sposób umożliwiający korzystanie z pomocy strukturalnej od momentu jej udostępnienia.

Beneficjenci

- Jednostka koordynująca realizację NSRO,
- Jednostka odpowiedzialna za otrzymywanie i dokonywanie płatności ,
- Jednostka odpowiedzialna za kontrolę i audyt pomocy,
- Jednostka odpowiedzialna za certyfikację wydatków,
- Operator systemu monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych,
- Jednostka odpowiedzialna za programowanie polityki strukturalnej,
- Jednostka koordynująca RPO,
- IZ POPT.

8.4.1.3. Działanie 1.3 – Ocena NSRO

Cel działania:

Zapewnienie kompleksowego wsparcia dla procesu prowadzenia oceny (np. ewaluacje *ex-ante*, ewaluacje *mid-term*, *on-going*, *ex-post* itp.) poprzez finansowanie zarówno samych ocen, jak też obsługi całego procesu ewaluacji NSRO, polityk horyzontalnych i programów operacyjnych.

Opis

Warunkiem niezbędnym do skutecznego wdrażania NSRO jest właściwa ocena efektywności podejmowanych działań i postępów w ich realizacji. Oceny dokonuje się na podstawie wskaźników rzeczowych, osiągniętego wyniku finansowego oraz oceny sprawności systemu administracyjnego.

Przeprowadzone oceny umożliwią szersze spojrzenie na NSRO oraz stan zaawansowania i sposób ich realizacji. Ocenie będą podlegać wszystkie programy realizowane w ramach NSRO, dzięki temu możliwe będzie wskazanie słabości jak i silnych stron w całym systemie.

W wyniku realizacji działania zostaną dokonane oceny realizacji założonych celów, które są niezbędnym wymogiem wdrażania funduszy strukturalnych.

Działanie 1.3 pozwoli również na zapewnienie obsługi administracyjnej i pokrycie kosztów organizacyjnych niezbędnych w procesie dokonywania oceny NSRO.

Zakres interwencji Działania 1.3

- Finansowanie przeprowadzanych ocen NSRO i jej poszczególnych składników oraz dokonywanie pozostałych ocen uzupełniających.
- Finansowanie kosztów administracyjnych i organizacyjnych KJO.

Spodziewane rezultaty:

- Ocena i weryfikacja założonych celów NSRO,
- Ocena sposobów wdrażania NSRO, wskazanie ewentualnych słabości i możliwości usprawnień,
- Ocena długookresowych efektów wdrażania NSRO,

- Uzyskanie podstaw dla rekomendacji ewentualnych zmian w kolejnym okresie programowania.

Beneficjenci

- KJO,
- IZ POPT.

8.4.1.4. Działanie 1.4 – Wyposażenie

Cel działania

Zapewnienie wyposażenia umożliwiającego sprawne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją NSRO oraz dostosowanie istniejących stanowisk pracy do wymagań wynikających z charakteru pracy i wykonywanych zadań w związku z przygotowaniem, zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, informowaniem, oceną i kontrolą pomocy strukturalnej realizowanej w ramach NSRO.

Opis

Kompletne i nowoczesne wyposażenie miejsc pracy pracowników zajmujących się poszczególnymi etapami realizacji NSRO jest czynnikiem sprzyjającym efektywnej pracy. Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań polegających na zapewnieniu odpowiedniego wyposażenia biurowego, komputerowego, informatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego.

Realizacja zadań związanych z zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, oceną i kontrolą wdrażania pomocy strukturalnej oraz zarządzaniem informowaniem i promocją wymaga odpowiedniej archiwizacji dokumentacji w ramach poszczególnych programów, zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej. Tego typu zobowiązania generują znaczne wydatki, które w ramach istniejącego systemu finansowania nie mogą być sfinansowane.

Pomimo zakupu części wyposażenia ze środków przedakcesyjnych oraz w ramach PWW 2004–2006, konieczne jest uzupełnienie zasobów i bieżąca systematyczna wymiana zakupionego sprzętu w związku z jego szybką amortyzacją oraz znaczną skalą NSRO.

Zakres interwencji Działania 1.4

- Zakupy wyposażenia biurowego, w tym wyposażenia służącego archiwizacji.
- Nabycie i instalacja sprzętu komputerowego i oprogramowania.
- Zakupy i instalacja sprzętu informatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego.

Spodziewane rezultaty

Wyposażenie jednostek zaangażowanych w realizację NSRO, oraz operatora systemu informatycznego monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych w nowoczesny i kompletny sprzęt biurowy, komputerowy, teleinformatyczny, audiowizualny, biurowy sprzęt elektroniczny.

Beneficjenci

- Jednostka koordynująca realizację NSRO,
- Jednostka odpowiedzialna za otrzymywanie i dokonywanie płatności ,
- Jednostka odpowiedzialna za kontrolę i audyt pomocy,
- Jednostka odpowiedzialna za certyfikację wydatków,
- Operator systemu monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych,
- Jednostka odpowiedzialna za programowanie polityki strukturalnej,

- KJO,
- Jednostka koordynująca RPO,
- IZ POPT.

8.4.1.5. Działanie 1.5 – Funkcjonowanie i rozwój narzędzi informatycznych wspomagających realizację NSRO

Cel działania

Wsparcie bieżącej obsługi oraz rozwoju technologicznego, funkcjonalnego i rozbudowy systemów informatycznych służących do celów zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli i oceny pomocy strukturalnej.

Opis

Skuteczna realizacja zadań w ramach NSRO jest warunkiem koniecznym dla sprawnego wdrażania funduszy strukturalnych. Spełnienie tego warunku wymaga szybkiego i niezawodnego dostępu do danych. Jednym ze sposobów efektywnej realizacji ww. zadań jest stworzenie, utrzymanie, rozbudowa oraz bieżące dostosowywanie do pojawiających się potrzeb odpowiednich systemów informatycznych, w szczególności zaś krajowego systemu informatyczny służącego celom monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych. Spójny system analizy danych jest jednym z wymagań KE odnośnie systemu zarządzania, monitorowania i kontroli funduszy strukturalnych. System SIMIK zaprojektowany dla potrzeb PWW 2004–2006 może okazać się narzędziem niewystarczającym dla zaspokojenia potrzeb związanych z realizacją NSRO na lata 2007–2013. W takim przypadku, niezbędna będzie jego gruntowna modernizacja i rozbudowa oraz przystosowanie do wymagań okresu programowania 2007-2013, bądź budowa nowego systemu dla potrzeb monitoringu i kontroli finansowej NSRO.

Zakres interwencji Działania 1.5

Finansowanie utrzymania, funkcjonowania, modernizacji, rozwoju i rozbudowy istniejących, lub tworzenia nowych systemów informatycznych i sieci komputerowych związanych bezpośrednio z zarządzaniem, monitorowaniem, oceną i kontrolą funduszy strukturalnych.

Spodziewane rezultaty

Zapewnienie funkcjonowania narzędzi informatycznych wspierających pracę jednostek zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę i kontrolę realizacji NSRO, w tym w szczególności, krajowego systemu informatycznego służącego celom monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych.

Beneficjenci

Operatorzy systemów informatycznych wspomagających proces realizacji NSRO.

8.4.2. Priorytet 2: Komunikacja i promocja

8.4.2.1. Działanie 2.1 – Promocja i informacja

Cel działania

Realizacja projektów w ramach tego działania prowadzić będzie do osiągnięcia następujących celów:

- zapewnienie skutecznych i efektywnych kanałów promocji, informacji i rozpowszechniania informacji o możliwości pozyskania pomocy strukturalnej, przebiegu i rezultatach wdrażania NSRO,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku NSRO i funduszy strukturalnych.

Opis

Przez działania informacyjne rozumiane są inicjatywy mające na celu przede wszystkim tworzenie i upowszechnianie skutecznych i trwałych kanałów informacyjnych dotyczących poszczególnych programów operacyjnych. Adresatami działań są beneficjenci i potencjalni beneficjenci funduszy strukturalnych. Działania informacyjne są realizowane przede wszystkim poprzez: prowadzenie sieci punktów informacyjnych, utrzymywanie i rozwijanie serwisów internetowych, publikacje wydawnictw informacyjnych, organizację seminariów informacyjnych, doradztwo. Działania informacyjne realizowane w ramach działania mają charakter horyzontalny i są komplementarne do działań informacyjnych w ramach poszczególnych programów operacyjnych. Niezbędne jest zapewnienie spójności całokształtu polityki informacyjnej na poziomie NSRO.

Przez działania promocyjne rozumiane są inicjatywy mające na celu m.in. informowanie opinii publicznej i innych kluczowych grup docelowych o rezultatach wdrażania NSRO i możliwościach wykorzystywania funduszy strukturalnych, kształtowanie powszechnej akceptacji dla działań wynikających z NSRO oraz kreowanie pożądanego wizerunku NSRO i instytucji zaangażowanych w proces ich wdrażania. W celu realizacji Priorytetu 2 wykorzystywane jest szerokie spektrum narzędzi promocyjnych, w tym konkursy dotacji, *public relations*, kampanie typu ATL⁹, BTL¹⁰ i inne. Dobór środków i kanałów komunikacyjnych powinien być poprzedzony odpowiednimi badaniami i zintegrowany w ramach spójnej kampanii promocyjnej obejmującej całe NSRO. Adresatem działań w ramach Działania 1 jest społeczeństwo polskie postrzegane w kontekście beneficjenta ostatecznego działań wynikających z NSRO.

Zakres interwencji Działania 2.1

Działanie obejmuje swym zakresem wsparcie procesu informacji i promocji NSRO, realizowanego w szczególności poprzez następujące typy projektów:

- Punkty informacyjne,
- Utworzenie funduszy grantów na działania z zakresu informacji i promocji NSRO. Odbiorcą tego typu projektów mogą być podmioty, ze względu na charakter których, pomoc udzielana nie będzie miała charakteru pomocy publicznej,
- Przygotowanie i druk publikacji, w tym m.in.:
 - Dokumenty programowe i oficjalne,
 - Publikacje horyzontalne i przekrojowe (w tym broszury i foldery),
 - Wytyczne, broszury, foldery, podręczniki (nie dotyczące danego programu),
 - Inne materiały,
 - Biuletyn Informacyjny.
- Strona internetowa i inne narzędzia elektroniczne,
- Dystrybucja materiałów promocyjnych i informacyjnych,
- Wizualizacja, logo – opracowanie spójnej koncepcji graficznej dla NSRO,

⁹ ATL (ang. *Above The Line*, pol. *Powyżej linii*) - oznacza działania marketingowe prowadzone w mediach tradycyjnych typu telewizja, radio, prasa, plakaty itp. (źródło WIKIPEDIA)

¹⁰ BTL (ang. *below the line*) - działania reklamowe skierowane do konkretnego klienta nie będące reklamą w środkach masowego przekazu. Takimi działaniami mogą być np. ulotki, promocje, wystroje stoisk itp. (źródło WIKIPEDIA)

- Materiały promocyjne,
- Kampania w mediach,
- Kampania Public Relations
- Badania opinii publicznej,
- Monitoring mediów,
- Konferencje i seminaria promocyjne,
- Współpraca z mediami (np. programy i audycje telewizyjne, wkładki prasowe, artykuły sponsorowane, konferencje prasowe, bieżąca współpraca z dziennikarzami),
- Badania ewaluacyjne działań promocyjnych i informacyjnych,
- Ekspertyzy, doradztwo, studia i analizy,
- Obsługa administracyjno-biurowa procesu informowania, promocji i szkoleń.

Spodziewane rezultaty

Rezultatami realizacji działania będą przede wszystkim:

- Uzyskanie przez potencjalnych beneficjentów informacji o możliwości wsparcia z funduszy strukturalnych,
- Wysoka świadomość społeczeństwa odnośnie NSRO i działań funduszy strukturalnych w Polsce,
- Powszechna akceptacja dla operacji funduszy strukturalnych,
- Osiągnięcie sprawnego przepływu informacji dotyczącej poszczególnych programów operacyjnych skierowanej do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów pomocy strukturalnej.

Beneficjenci

- Jednostka koordynująca realizację NSRO,
- Operator krajowego systemu informatycznego wspomagającego proces realizacji NSRO,
- IZ POPT.

8.4.2.2. Działanie 2.2 – Wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami procesu realizacji NSRO

Cel działania

Celem działania jest poprawa komunikacji oraz usprawnienie wymiany informacji pomiędzy uczestnikami procesu programowania i wdrażania NSRO. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez stworzenie platformy wymiany doświadczeń w zakresie funkcjonowania funduszy strukturalnych i FS.

Opis

W ramach działania realizowane mogą być projekty związane z wymianą doświadczeń oraz przepływem informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację NSRO.

Zakres interwencji Działania 2.2

Zakres interwencji obejmuje działania zorientowane na wsparcie procesu wymiany doświadczeń i przepływu informacji pomiędzy uczestnikami procesu realizacji NSRO w szczególności poprzez:

- promocję „najlepszych projektów” (best projects) i „najlepszych praktyk” (best practices),
- wspomaganie przepływu i wymiany informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie NSRO,
- opracowanie, publikację i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych oraz opracowań na temat realizacji NSRO.

Spodziewane rezultaty

Oczekiwanym rezultatem wdrożenia powyższego działania będzie ogólna poprawa skuteczności i sprawności funkcjonowania całego systemu wdrażania NSRO.

Beneficjenci

- Jednostka koordynująca realizację NSRO,
- IZ POPT.

8.5. Kryteria wyboru projektów

W trakcie realizacji POPT, IZ POPT, przeprowadzając proces wyboru projektów do dofinansowania ze środków EFRR kieruje się w szczególności następującymi zasadami:

Jakości – realizacja Programu odbywa się na podstawie umów o dofinansowanie projektu zawartych z Beneficjentami (decyzji o dofinansowaniu wydanych dla Beneficjentów), którzy zapewnią zgodność z założeniami projektu i odpowiednią jakość przebiegu jego realizacji.

Efektywności – instytucje odpowiedzialne za zarządzanie i wdrażanie Programu monitorują i kontrolują wykorzystanie środków w sposób maksymalnie efektywny, w szczególności poprzez dopuszczenie do realizacji Programu projektów, które gwarantują efektywne, racjonalne, gospodarne i celowe wykorzystanie środków.

Kryteria wyboru projektów opierają się na dwustopniowej ocenie w oparciu o kryteria formalne i kryteria merytoryczne.

Zgłaszane wnioski o dofinansowanie będą podlegać ocenie formalnej w szczególności pod kątem:

- zgodności z celami i priorytetami POPT 2007-2013,
- zgodności z celami działania,
- zgodności z prawodawstwem wspólnotowym i krajowym oraz dokumentami programowymi,
- kwalifikowalności kosztów realizacji projektu,
- spełnienia warunku maksymalnego poziomu dofinansowania,
- uprawnienia Beneficjenta końcowego do ubiegania się o przyznanie dofinansowania.

Wnioski o dofinansowanie, które uzyskają pozytywny wynik oceny formalnej, zostają poddane szczegółowej ocenie merytorycznej.

Ze względu na specyficzny charakter Programu, którego Beneficjentami są podmioty wykonujące zadania Państwa Członkowskiego w zakresie zarządzania, wdrażania, monitorowania, informowania, kontroli i oceny pomocy strukturalnej wyeliminowane zostaje niemal całkowicie zjawisko konkurencji pomiędzy poszczególnymi Beneficjentami Końcowymi oraz poszczególnymi projektami.

W przypadku POPT, procedura oceny merytorycznej pełni funkcję podobną do oceny merytorycznej wniosku oraz do rankingu wniosków stosowanych w programach, w których występuje zjawisko konkurencji pomiędzy poszczególnymi projektami skutkujące przyznaniem dofinansowania tylko części projektów wyróżniających się najwyższą jakością.

Zadaniem oceny merytorycznej w ramach POPT jest wnikliwa weryfikacja wniosków o dofinansowanie, w szczególności pod kątem:

- uzasadnionej potrzeby realizacji projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie,
- zgodności zapisów wniosku o dofinansowanie z politykami UE (polityka równości szans, polityka zatrudnienia, społeczeństwo informacyjne itp.),
- wykonalności,
- efektywności kosztowej przy zachowaniu wysokiej jakości,
- przejrzystości postulowanych zasad realizacji projektu,

- posiadania przez Beneficjenta odpowiedniego zaplecza kadrowego i technicznego gwarantującego poprawną realizację projektu.

Przejrzystości i bezstronności – ich zapewnieniu służą jawne i znane Beneficjentom Końcowym zasady oceny i wyboru projektów oraz zaangażowanie partnerów społecznych i gospodarczych w najważniejsze etapy wyboru projektów.

Przeprowadzenie oceny merytorycznej ma za zadanie eliminację projektów niepotrzebnych z punktu widzenia realizacji NSRO, niepoprawnie skonstruowanych, niedopracowanych, niemożliwych do zrealizowania przez Beneficjenta, bądź niepotrzebnych.

8.6. Spis skrótów używanych w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013

CZ – Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej,

EBI – Europejski Bank Inwestycyjny,

EFI – Europejski Fundusz Inwestycyjny,

EFR – Europejski Fundusz Rybacki,

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,

EFROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,

EFS – Europejski Fundusz Społeczny,

FS – Fundusz Spójności,

IP – Instytucja Płatnicza,

IZ POPT – Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna,

IZ PWW - Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty,

JMK – Jednostka Monitorująco-Kontrolna,

KE – Komisja Europejska,

KJO – Krajowa Jednostka Oceny,

KM – komitet Monitorujący realizację programu operacyjnego,

KM POPT – Komitet Monitorujący Program Operacyjny Pomoc Techniczna,

NPF – Nowa Perspektywa Finansowa,

NSRO – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013,

PO – program operacyjny współfinansowany ze środków pochodzących we Wspólnot Europejskich,

POPT 2004-2006 – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2004-2006,

POPT 2007-2013 – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007-2013,

PWW – Podstawy Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006,

RPO – Regionalny Program Operacyjny współfinansowany ze środków pochodzących we Wspólnot Europejskich,

SIMIK – System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,

UE – Unia Europejska,

UKS – Urzędy Kontroli Skarbowej,

WE – Wspólnoty Europejskie.

8.7. Słownik pojęć

Pojęcie	Objaśnienie
Analiza SWOT [SWOT analysis]	Metoda pozwalająca przeanalizować atuty i słabości regionu wobec szans i zagrożeń stwarzanych przez otoczenie. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szansę) i threats (zagrożenia).
Audyt	Ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji, legalności, gospodarności, celowości, rzetelności; audyt jest zazwyczaj wykonywany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji lub przez podmiot zewnętrzny.
Beneficjent	Operator, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjujące i wykonujące przedsięwzięcia. W ramach programów pomocy objętych art. 87 Traktatu, beneficjentami mogą być przedsiębiorstwa publiczne lub prywatne, realizujące indywidualny projekt i będące odbiorcami pomocy publicznej;
Cele polityki strukturalnej UE [EU structural policy objectives]	Cele służące osiągnięciu spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej. W latach 2007-2013 są to: <ul style="list-style-type: none">- Cel 1 – Konwergencja- Cel 2 – Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach,- Cel 3 – Współpraca terytorialna.
Dokumenty programowe (operacyjne) [Programming (operational) documents]	Dokumenty w postaci programów opracowywane dla potrzeb wydatkowania środków wstępnie przyznanych (alokowanych) danemu obszarowi lub sektorowi przez Komisję Europejską w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Określają w szczególności cele i główne kierunki wydatkowania środków na podstawie analizy aktualnej sytuacji i trendów rozwojowych danego obszaru lub sektora, kryteria i sposoby realizacji projektów, osoby i instytucje odpowiedzialne za wykonanie określonych zadań oraz szacowaną wielkość i rozbić środków z uwzględnieniem współfinansowania ze wszystkich źródeł budżetowych.
Duże projekty [Major projects]	Projekty, których koszt realizacji został określony na poziomie 25 mln euro (sektor ochrony środowiska) i 50 mln euro dla pozostałych sektorów. Projekty takie są przekazywane do KE w celu potwierdzenia przez nią wysokości wkładu funduszu.
Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) [European Investment Bank]	Bank powołany na mocy Traktatu Rzymskiego mający służyć finansowaniu rozwoju gospodarczego Wspólnoty. Podstawowym zadaniem EBI jest równoważenie i stabilizacja wspólnego rynku poprzez udzielanie pożyczek i gwarancji kredytów, przyznawanych przez inne banki, które następnie są wykorzystywane we wszystkich sektorach gospodarczych (przede wszystkim w telekomunikacji, transporcie, przemyśle, energetyce oraz ochronie środowiska).
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) [European Bank for Reconstruction and Development] (EBRD)	Międzynarodowa organizacja finansowa utworzona w 1991 r. z siedzibą w Londynie skupiająca ok. 50 państw. Celem EBOR jest finansowe wspieranie przemian gospodarczych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej (także w państwach byłego ZSRR). Warunkiem udzielenia pomocy jest rozwój demokracji i poszanowanie człowieka w danym państwie. Kredyty EBOR mogą być przekazywane zarówno rządów, jak i podmiotom prywatnym.
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) [European Regional Development Fund (ERDF)]	Jeden z funduszy strukturalnych, którego zadaniem jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do Unii. EFRR współfinansuje realizację Celów 1, 2 i 3 Polityki Spójności UE. W szczególności fundusz ten udziela wsparcia inwestycjom produkcyjnym, rozwojowi infrastruktury, lokalnym inicjatywom rozwojowym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom.
Ewaluacja (ocena) programu	Oszacowanie oddziaływania pomocy strukturalnej Wspólnoty w odniesieniu do celów oraz analiza jej wpływu na specyficzne problemy strukturalne.

Pojęcie	Objaśnienie
Ewaluacja (ocena) końcowa [Ex-post evaluation]	Ewaluacja dokonywana po zakończeniu realizacji programu, której głównym celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy. Głównym celem ewaluacji końcowej jest przede wszystkim dostarczenie informacji na temat długotrwałych efektów, powstałych w wyniku wdrażania danego programu, wraz ze sformułowaniem wniosków dotyczących kierunku polityki strukturalnej.
Ewaluacja (ocena) okresowa [Mid-term evaluation]	Ewaluacja dokonywana w trakcie realizowania programu W przypadku programów strukturalnych przeprowadzana jest w połowie okresu programowania, a jej celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów w świetle wcześniej przeprowadzonej ewaluacji wstępnej (ex-ante), zwłaszcza pod względem dostarczonych produktów i osiągniętych rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych. Wyniki ewaluacji okresowej służą ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych. Dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu na następny okres programowania.
Ewaluacja (ocena) wstępna [Ex-ante evaluation]	Ewaluacja przeprowadzana przed rozpoczęciem realizacji programu. Jej odstawowym zadaniem jest zweryfikowanie długoterminowych efektów wsparcia, zawartych w przygotowanych dokumentach programowych. Zasadniczym celem ewaluacji wstępnej jest zwiększenie jakości dokumentów programowych poprzez udział w procesie programowania podmiotu niezależnego od instytucji programującej. Ewaluacja wstępna ma zapewnić, iż środki przeznaczane na realizację polityki zmniejszania różnic w poziomie rozwoju pomiędzy poszczególnymi regionami Unii Europejskiej zostaną wykorzystane w sposób gwarantujący osiągnięcie najlepszych efektów.
Fundusz Spójności (Kohezji) [Cohesion Fund]	Instrument ekonomiczno-polityczny Komisji Europejskiej, nie należący do funduszy strukturalnych i wdrażany na poziomie wybranych państw, a nie regionów. Jego celem jest ułatwienie integracji słabiej rozwiniętych krajów poprzez budowę m.in. wielkich sieci transportowych oraz obiektów infrastruktury ochrony środowiska o dużym obszarze oddziaływania.
Fundusze przedakcesyjne [Pre-accession Funds]	Środki bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez UE krajom kandydującym. Ich głównym celem jest przygotowanie tych krajów do członkostwa w UE oraz pomoc w wyrównywaniu różnic gospodarczych. Do instrumentów funkcjonujących w ramach tych funduszy zaliczone zostały: PHARE, ISPA, SAPARD.
Fundusze strukturalne [Structural Funds]	Zasób finansowy UE umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury). Na fundusze strukturalne w okresie programowania 2007-2013 składają się: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS).
Innowacyjność	Zdolność przedsiębiorstw do tworzenia i wdrażania innowacji oraz faktyczna umiejętność wprowadzania nowych i zmodernizowanych wyrobów, nowych lub zmienionych procesów technologicznych lub organizacyjno - technicznych.
Instytucja pośrednicząca w zarządzaniu [Intermediate body]	Jednostka publiczna lub prywatna, na które instytucja zarządzająca deleguje część uprawnień.
Instytucja Wdrażająca [Implementing Authority]	Podmiot publiczny lub prywatny, odpowiedzialny za realizację działania w ramach programu operacyjnego na podstawie umowy z instytucją zarządzającą.
Instytucja Zarządzająca [Managing Authority]	Instytucja lub organ publiczny lub prywatny, wyznaczony przez państwo członkowskie na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, lub też państwo członkowskie, o ile samo sprawuje funkcje zarządzania pomocą, odpowiedzialna za sterowanie i nadzorowanie procesu realizacji określonego dokumentu.
Komitet Monitorujący [Monitoring Committee]	Podmiot powoływany dla każdego programu operacyjnego przez państwo członkowskie w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą zgodnie z art. 62 rozporządzenia ogólnego w celu zapewnienia skuteczności i jakości realizacji programu operacyjnego. Jego szczegółowe zadania określa art. 64 ww. rozporządzenia ogólnego.

Pojęcie	Objaśnienie
Końcowa data kwalifikowania wydatków [Final date for the eligibility of expenditure]	Data określona w decyzji przyznającej środki z funduszy i odnosząca się do płatności dokonanych przez beneficjentów.
Kontrola finansowa	Mechanizmy i środki zapewniające prawidłowe funkcjonowanie procesu gromadzenia i dysponowania środkami publicznymi oraz gospodarowania mieniem.
Kontrola na miejscu [Check on site]	Kontrola prowadzona w zakresie operacji finansowanych przez fundusze strukturalne lub Fundusz Spójności w miejscu realizacji projektu.
Wydatki kwalifikowalne ogółem	Ogół kosztów, które kwalifikują się do refundacji ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności.
Koszty ogółem [Total cost]	Łączny koszt planowanych działań lub operacji, obejmujący zarówno koszty kwalifikowalne jak i niekwalifikowane.
Kryteria wyboru projektów [Project selection criteria]	Określony zestaw wymogów formalnych i merytorycznych, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych.
Kwalifikowalność wydatków [Eligibility (of expenditure)]	Kryteria dotyczące wydatków ponoszonych w trakcie realizacji projektu oraz wdrażania, monitorowania programu, których spełnienie warunkuje otrzymanie refundacji ich części ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności.
Monitorowanie finansowe	Monitorowanie zarządzania środkami z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przyznanymi na realizację programów i projektów. Jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania.
Monitorowanie rzeczowe	Monitorowanie postępu realizacji programów i projektów poprzez system wskaźników określonych w dokumentach programowych.
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO)	Dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–13. Wstępny projekt Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia przyjęła Rada Ministrów w dn. 14 lutego 2006 r.
Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) [Environmental Impact Assessment (EIA)]	Badanie polegające na określeniu, opisie i ocenie bezpośrednich i pośrednich skutków danego przedsięwzięcia dla: człowieka oraz komponentów środowiska przyrodniczego (fauny, flory, wód, gleb, powietrza, klimatu, krajobrazu), oddziaływania między tymi elementami; dóbr materialnych i dziedzictwa kultury; ocena wpływu na środowisko powinna być wykonana zgodnie z prawem polskim i odpowiednimi dyrektywami UE, dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego.
Oddziaływanie [Impact]	Konsekwencje dla bezpośrednich adresatów po zakończeniu ich udziału w projekcie lub po ukończeniu danej inwestycji, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów, którzy skorzystali lub stracili w wyniku realizacji projektu.
Początek okresu kwalifikowalności [Starting point for the eligibility of expenditure]	Data stanowiąca punkt wyjścia do kwalifikowania wydatków do współfinansowania z funduszy pomocowych. Data ta odnosi się do płatności dokonywanych przez beneficjentów końcowych.
Polityka ochrony środowiska Wspólnoty Europejskiej	Polityka, której celem jest zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska, przyczynianie się do ochrony zdrowia ludzkiego, a także zapewnienie racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych.
Pomoc publiczna [State aid]	Pomoc spełniająca przesłanki z art. 87 Traktatu WE, tj. wsparcie udzielane przez państwo (organy administracji centralnej, regionalnej lub lokalnej) lub ze środków publicznych podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą mające charakter selektywny (dotyczące wskazanych podmiotów albo produkcji określonych towarów), stanowiące dla tych podmiotów przysporzenie na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku oraz zakłócające lub grożące zakłóceniem konkurencji i mające wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.
Priorytet [Priority axis]	Jeden z priorytetów strategii ujętej w programie operacyjnym, rozumianym jako grupa działań wzajemnie powiązanych, realizujących mierzalne cele szczegółowe.

Pojęcie	Objaśnienie
Produkt Krajowy Brutto (PKB) [Gross Domestic Product (GDP)]	Miernik produkcji wytworzonej na obszarze danego kraju, który jest sumą wydatków gospodarstw domowych na zakup dóbr i usług konsumpcyjnych, wydatków sektora prywatnego na zakup dóbr i usług inwestycyjnych, wydatków państwa na zakup dóbr i usług oraz salda bilansu handlu zagranicznego.
Program operacyjny [Operational programme]	Dokument złożony przez Państwo Członkowskie i przyjęty przez Komisję jako część strategicznych ram odniesienia, określający strategię rozwoju, wykorzystującą spójny zestaw priorytetów do osiągnięcia których będzie się dążyć, za pomocą funduszu, lub jak w przypadku celu „Konwergencja”, Funduszu Spójności i EFRR.
Rezultaty	Bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego programu lub projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia programu lub projektu u beneficjentów pomocy, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.
Rozporządzenie ogólne	Podstawowy akt prawny UE regulujący wykorzystanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności: rozporządzenie Rady ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności ¹¹ .
Rozwój regionalny	Wzrost potencjału gospodarczego regionów oraz trwała poprawa ich konkurencyjności i poziomu życia mieszkańców, co przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.
Rozwój zrównoważony [sustainable development]	Rozwój społeczno - ekonomiczny, zachowujący cechy trwałości w długim okresie oraz nie działający destrukcyjnie na środowisko, w którym zachodzi.
Sektorowe programy operacyjne [Sectoral operational programmes]	Programy operacyjne przygotowywane i zarządzane przez właściwe organy administracji publicznej, realizujące zadania horyzontalne w odniesieniu do całych sektorów ekonomiczno-społecznych.
Skuteczność [Effectiveness]	Przez skuteczność należy rozumieć skuteczność realizacji celów przez program, ocenia się ją na przykład przez porównanie tego, co zostało zrobione, z tym co było pierwotnie zaplanowane.
Wniosek/aplikacja	Standardowy formularz składany przez beneficjenta w celu uzyskania wsparcia ze środków pomocowych. Zakres informacji zawartych we wniosku obejmuje m.in.: informacje o podmiocie zgłaszającym wniosek, informacje na temat projektu, charakterystykę działań podejmowanych podczas realizacji projektu, planowane rezultaty i wydatki, wymagane dokumenty w formie załączników.
Wniosek o płatność	Wniosek o refundację wydatków/o rozliczenie projektu składany w celu refundacji/rozliczenia wydatków faktycznie poniesionych, potwierdzonych za pomocą faktur lub dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej i poświadczonych przez Instytucję Płatniczą.
Wskaźniki [Indicators]	Miara celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (w szczególności ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska).
Wskaźniki bazowe [Baseline indicators]	Wskaźniki opisujące sytuację społeczno-gospodarczą na obszarze realizacji projektu, mierzone przed rozpoczęciem oraz w trakcie jego wdrażania, w celu oszacowania zachodzących zmian, nie wynikających jednakże z realizacji inwestycji.
Wskaźniki wpływu, oddziaływania [Impact indicators]	Wskaźniki odnoszące się do skutków danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów (np. wpływ projektu na sytuację społeczno-gospodarczą w pewnym okresie od zakończenia jego realizacji). Oddziaływanie szczegółowe to te efekty, które pojawią się po pewnym okresie czasu, niemniej jednak są bezpośrednio powiązane z podjętym działaniem. Oddziaływanie globalne obejmuje efekty długookresowe dotyczące szerszej populacji.
Wskaźniki podstawowe [Core indicators]	Zestaw wskaźników bazujących na standardach unijnych, zalecanych do stosowania beneficjentom środków uruchamianych w ramach funduszy strukturalnych.

¹¹ Dz. Urz. UE L ...

Pojęcie	Objaśnienie
Wskaźniki produktu [Output indicators]	Wskaźniki odnoszące się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych (np. długość zbudowanej drogi, ilość firm, które uzyskały pomoc).
Wskaźniki programu [Programme indicators]	Wskaźniki ustalone przed lub we wczesnej fazie wdrażania projektu w celu monitorowania wdrażania programu oraz oceny jego wykonania w odniesieniu do wcześniejszych celów. Do wskaźników tych zaliczamy wskaźniki wkładu, wskaźniki produktu, wskaźniki rezultatu oraz wskaźniki oddziaływania.
Wskaźniki rezultatu [Result indicators]	Wskaźniki odpowiadające bezpośrednio z natychmiastowych efektów wynikających z programu. Dostarczają one informacji o zmianach np. zachowania, pojemności lub wykonania, dotyczących beneficjentów. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba skutecznie przeszkolonych, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie się środków finansowych sektora prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu).
Wydatki publiczne	Każdy publiczny wkład w finansowanie przedsięwzięć, pochodzący z budżetu państwa, władz regionalnych lub lokalnych, z budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich związanego z funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności oraz wszelkie wydatki o podobnym charakterze. Każdy wkład w finansowanie przedsięwzięć, którego źródłem jest budżet jednostek prawa publicznego lub stowarzyszeń utworzonych przez jedną lub kilka jednostek władz regionalnych lub lokalnych lub też jednostek prawa publicznego zgodnie z dyrektywą 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi ¹² jest uznawany za wydatek o podobnym charakterze;
Współfinansowanie ze źródeł krajowych	Wkład środków krajowych do programów lub projektów realizowanych przy udziale środków UE.
Zamówienia publiczne [Public procurement]	Zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych ¹³ należy przez to rozumieć umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane.

¹² Dz. Urz. UE L 134 z dn. 30 kwietnia 2004 r., str. 114.

¹³ Dz. U. Nr 19, poz. 177, z późn. zm.

8.8. Szacunkowa tabela finansowa dla Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 wg priorytetów i działań (zobowiązania)

Program operacyjny	ogółem	Ogółem środki publiczne	Środki publiczne (UE + współfinansowanie krajowe)	Ogółem środki publiczne UE	Unia Europejska							wkład krajowy na dofinansowanie ze środków publicznych	Prywatne	Priorytety i działania finansowane wyłącznie z krajowych środków publicznych	Całość UE (%)
					NSRO	w tym			EFRROW	EFR	Programy Celu 1a NPF				
						EFRR	EFS	FS							
POPT 2007-2013	1=2+13	2=3+14	3=4+12	4=5+9+10+11	5=6+7+8	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Priorytet 1	182 000 000	182 000 000	182 000 000	154 700 000	154 700 000	154 700 000	0	0	0	0	0	27 300 000	0	0	71,40%
Działanie 1.1	100 000 000	100 000 000	100 000 000	85 000 000	85 000 000	85 000 000	0	0	0	0	0	15 000 000	0	0	39,23%
Działanie 1.2	20 000 000	20 000 000	20 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000	0	0	0	0	0	3 000 000	0	0	7,85%
Działanie 1.3	15 000 000	15 000 000	15 000 000	12 750 000	12 750 000	12 750 000	0	0	0	0	0	2 250 000	0	0	5,88%
Działanie 1.4	26 000 000	26 000 000	26 000 000	22 100 000	22 100 000	22 100 000	0	0	0	0	0	3 900 000	0	0	10,20%
Działanie 1.5	21 000 000	21 000 000	21 000 000	17 850 000	17 850 000	17 850 000	0	0	0	0	0	3 150 000	0	0	8,24%
Priorytet 2	72 900 000	72 900 000	61 965 000	61 965 000	61 965 000	61 965 000	0	0	0	0	0	10 935 000	0	0	28,60%
Działanie 2.1	59 000 000	59 000 000	50 150 000	50 150 000	50 150 000	50 150 000	0	0	0	0	0	8 850 000	0	0	23,15%
Działanie 2.2	13 900 000	13 900 000	11 815 000	11 815 000	11 815 000	11 815 000	0	0	0	0	0	2 085 000	0	0	5,45%
Razem	254 900 000	254 900 000	254 900 000	216 665 000	216 665 000	216 665 000	0	0	0	0	0	38 235 000	0	0	100,00%

8.9. Wskaźniki monitorowania dla Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013

Działanie	Nazwa wskaźnika	Typ wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Priorityt 1 – Sprawna realizacja NSRO	Ocena sposobu zarządzania i efektywności zastosowanych procedur w realizacji wszystkich bieżących działań, wynikających z obowiązków związanych z programowaniem, zarządzaniem i wdrażaniem NSRO	Oddziaływania	%			Ankiety, wywiady
Działanie 1.1 – Podnoszenie jakości zasobów ludzkich	Liczba osób przeszkolonych, biorących udział w szkoleniu, seminarium, warsztacie, treningu, seminarium, stażu, wizycie studyjnej.	Produktu	Osoba			System monitorowania POPT
	Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, treningów, seminariów, wizyt studyjnych	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Ocena przydatności i poziomu merytorycznego szkolenia, warsztatu, treningu, seminarium, stażu, wizyty studyjnej	Rezultatu	Skala 1-5			Ankiety
	Liczba pracowników, którzy uczestniczyli w przynajmniej jednej formie doskonalenia zawodowego w ciągu roku w stosunku do ogólnej liczby pracowników podmiotów objętych działaniem IZ POPT	Rezultatu	Osoba			System monitorowania POPT
Działanie 1.2 – Funkcjonowanie instytucji realizujących NSRO	Liczba stanowisk pracy finansowanych ze środków POPT	Produktu	Etat			System monitorowania POPT
	Liczba osób, które w ciągu roku kalendarzowego zrezygnowały z pracy w instytucjach objętych działaniem POPT w stosunku do ogółu pracowników instytucji objętych działaniem POPT	Rezultatu	Osoba			System monitorowania POPT
	Liczba posiedzeń komitetów i podkomitetów	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba opracowanych ekspertyz, analiz, studiów i koncepcji	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba spotkań, konferencji, seminariów	Produktu	Osoba			System monitorowania POPT
	Liczba ekspertów akredytowanych w ramach systemu	Produktu	Osoba			System monitorowania POPT

	Liczba opracowanych raportów z badań społecznych, ekspertyz i analiz, studiów i koncepcji	Produktu	Osoba			System monitorowania POPT
	Ocena użyteczności ekspertyz wykonanych przez ekspertów zewnętrznych	Rezultatu	Skala 1-5			System monitorowania POPT
Działanie 1.3 – Ocena (ewaluacja) NSRO	Liczba ocen dokonanych przez ewaluatorów zewnętrznych	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba spotkań, seminariów, konferencji związanych z ewaluacją	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba raportów z ekspertyz, analiz, studiów i koncepcji	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Odsetek wdrożonych rekomendacji w stosunku do rekomendacji zawartych w raportach ewaluacyjnych	Rezultatu	%			Dane od instytucji zarządzających
Działanie 1.4 – Wyposażenie	Liczba zakupionych komputerów	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba zakupionego sprzętu peryferyjnego	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba zakupionych pozostałych urządzeń i przedmiotów wyposażenia biurowego	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba zakupionego oprogramowania, licencji i innych narzędzi dla systemu komputerowego	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba zakupionych materiałów biurowych i eksploatacyjnych	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Ocena dostosowania stanowisk pracy do wykonywania zadań związanych z programowaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, informowaniem, oceną i kontrolą NSRO	Rezultatu	Skala 1-5			Ankieta, wywiady
Działanie 1.5 – Funkcjonowanie i rozwój narzędzi informatycznych wspomagających realizację NSRO	Liczba stanowisk podłączonych do systemu	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba zakupionego oprogramowania, licencji i innych narzędzi do systemu komputerowego	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba wprowadzonych usprawnień i modyfikacji istniejących systemów informatycznych	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba zakupionych urządzeń informatycznych i telekomunikacyjnych	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT

	Ocena dostosowania stanowisk systemu informatycznego i sieci informatycznych do wykonywania zadań związanych z programowaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, informowaniem, oceną i kontrolą NSRO	Rezultatu	Skala 1-5			Ankiety
Priorytet 2 – Komunikacja i promocja	Ocena wizerunku instrumentów strukturalnych	Oddziaływania	%			Badania społeczne
Działanie 2.1 – Promocja i informacja	Liczba seminariów i konferencji	Produktu	Osoba			System monitorowania POPT
	Liczba uczestników seminariów i konferencji	Produktu	Osoba			System monitorowania POPT
	Wolumen egzemplarzy wszystkich publikacji, broszur, ulotek	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba analiz, ekspertyz, badań i studiów	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba wyemitowanych programów telewizyjnych nt. interwencji strukturalnych UE	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba opublikowanych artykułów prasowych nt. interwencji strukturalnych UE przygotowanych przez Beneficjenta	Rezultatu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Średnia liczba odwiedzin portali internetowych w miesiącu	Rezultatu	Wejście na portal			Statystyki portalu
	Odsetek respondentów wyrażających pozytywne opinie nt. interwencji strukturalnych	Rezultatu	%			Badania społeczne
Działanie 2.2 – Wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami procesu realizacji NSRO	Wolumen wydanych materiałów informacyjnych, publikacji, raportów	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Liczba spotkań, seminariów i konferencji	Produktu	Sztuka			System monitorowania POPT
	Ocena skuteczności działań skierowanych do potencjalnych Beneficjentów	Rezultatu	Skala 1-5			Badania